

BULETINUL CASA ROMANA

MARCH - JUNE 1993

OAKLAND, CALIFORNIA

EDITORIAL BOARD

Eugenia Adams-Muresanu Rev. Dr. Dumitru Ichim
 Nicolae Cazacu Prof. Aurelio Rauta
 Dr. Traian Ocneanu Ovidiu Uula
 Mihai Olteanu, Jr.
 Rev. Ioan D. Sarbu
 Ing. Mircea Ratiu

Foreign Correspondents
 Angela Comnene

Secretary
 Judy Smultea

BULETINUL Casa Romana
 APARE TRIMESTRIAL

REDACTIA si
 ADMINISTRATIA: 124 Montecito Ave.,
 OAKLAND, California,
 94610, U. S. A.
 Tel. (510) 832-9480

REDACTOR: Prof. Ilie Smultea, Ph. D.
 REDACTOR LITERAR: Nicolae Novac

Anul XVI

1993

NR. 1-2

CONTENTS

EDITORIAL: Prima etapă (I. J. S.).....	4
OVIDIU UULA: Oul dogmatic de Ion Barbu.....	8
ION BARBU: Timbru; Panteism.....	12
STEFAN MUNTEANU: Leagăn.....	13
Dr. NICOLAE CORNEANU: Despre Revoluția din Decembrie Mitropolit 1989.....	14
OVIDIU VASILESCU: Rugăciune.....	15
STEFAN MUNTEANU: Bucium.....	16
WILLIAMS SAROYAN: Malenka Manon, trad. de N. Novac.....	17
NICOLAE NOUAC: Du-mă gândule.....	20
GEORGE COSBUC: La Paști.....	23
GEORGE TOPARCEANU: La Paști.....	24
CALISTRAT HOGAS: La Agapia.....	36
FLORIAN I. GOGA: Amintiri.....	32
HORIA GROZA: Psalm; Departe o Tară.....	34
ILARION SFRIJAN: La o aniversare.....	35
ALEXANDRINA ISAC: Din Exil.....	36
FELICIANA GHINDAR: Tăcute umbre.....	37
IONEL BOJA: Literatura interbelică din Banat.....	38
OVIDIU UULA: Lui Avram Iancu; Crucea lui Iancu.....	39
Conf. Dr. VASILE SURD: Stărilile critice ale ruralului din România... 41	
ENGLISH SECTION	
NICOLAE NOUAC: Stefan Octavian Iosif.....	47
Fr. G. NAGHI: Mark Gospel.....	49
I. J. SMULTEA: Post-Communist Recovery.....	53
PREZENȚE ROMÂNESCÎ în AMERICA.....	55
CONGRATULATION GRADUATES.....	57
CARTI.....	60
SPICUURI din PRESĂ.....	65
DIN LUMEA CRESTINĂ.....	71
In MEMORIAM.....	75
ȘTIRI de la CASA ROMÂNĂ.....	79
ȘTIRI de la PAROHIA Invierea Domnului.....	83
ACKNOWLEDGMENTS.....	86
Community Bulletin Board.....	93
Founders & Members.....	95

PRIMA ETAPĂ

Paralel cu lupta și suferințele imense pe care le-au îndurat cei dintr-o Românie ocupată și ținută în patul procustian comunist timp de 45 de ani, mâna de oameni scăpați în Occident au făcut și ei ce s'a putut, protestând pe toate căile împotriva asupririi salbatice și inumane a fraților din România.

Departate de țară și împrăștiați prin diferite țări și continente am căutat să ne grupăm spre a păstra mai bine valorile spirituale, limba și obiceiurile noastre și spre a putea fi auziți mai bine de către liderii politici din țările care ne-au deschis porțile și ne-au înțeles plângerile și protestele. Bineînțeles că aceste grupări nu cuprindeau decât o parte din cei deșărați. Aceia care au ales de bună voie să se manifeste ca refugiați și să se adune în jurul drapelului de rezistență împotriva unui regim comunist care folosea cele mai demonice torturi ca să îngenunchieze pe conaționalii noștri.

Una din aceste grupări s'a regăsit pe țarmurile îndepărtate ale Pacificului, în California de nord. Eram pușini și resfirați în regiunea Bay Area a cărei triumfi era San Francisco-Oakland-Berkeley.

Încă de la primele întâlniri de acum 35 de ani am început să schimbăm idei și să ne întrebăm ce am putea face ca, în primul rând să ne păstrăm valorile culturale și spirituale care erau călcate în picioare în România comunizată și în al doilea rând să ne manifestăm opoziția la ceea ce se petrecea acolo și s'o facem cunoscută cercurilor politice occidentale în care trăiam. Aflându-ne într-o țară cu imense posibilități și cu bunăstare economică era ușor să ne lăsăm luați de valul vieții și a preocupărilor personale și să uităm de România. De aceea ne-am legat mai întâi de societățile româno-americane existente, devenind una din branșele Uniunii și Ligii S. R. A. - fiind

încadrați, încă din 1959 în Societatea *Unirea de la Vest*. Pe vremea aceea Uniunea și Liga erau mai mult o societate de asigurare pentru ajutor mutual și cerea anumite condiții pentru admiterea la membrisie pe care mulți dintre cei cu care ne întâlneam nu le îndeplineau - deși era evident că erau buni români și convingși că regimul comunist fusese impus cu forța și nu corespundea idealului și aspirațiilor noastre naționale. Și atunci ne-am sfătuit și am pus bazele unei a doua organizații a cărei singură condiție era adeziunea la cultura și spiritualitatea românească. Deci, după multe consfătuiri ne-am regăsit cu un număr de fondatori și în anul 1978 am pus bazele organizației *CASA ROMÂNĂ & CAPELA* ale cărei statute îmbrățișează ca obiectiv *păstrarea și continuitatea valorilor culturale și spirituale românești* și caută să le armonizeze cu cele ale societății americane în care trăim. Și pentru ca aceste valori să nu pară doar idei și afirmații abstracte le-am legat de existența fizică și concretă a unei reședințe care să devină proprietatea și adresa noastră ca români.

Această cale era grea pentru că presupunea un angajament care depășea simple cuvinte de mărturisire ale acestor aspirații și ne obliga la continuitate și stăruință până la atingerea obiectivului. Scopul acestei întreprinderi trebuia să depășească cercul românilor angajați spiritual și material în ea. Ea trebuia să pătrundă și în restul societății în care trăiam și de care ne-am legat când am pășit pe pământul american. Marea noastră șansă era că această societate americană ne oferea o astfel de perspectivă - ba ne privea chiar cu admirație văzând străduința noastră care se potrivea în totul cu spiritul de pionerat american. Și apoi mai era și un angajament de lungă durată care pune la încercare puterea de perseverență a membrilor fondatori. În întrunirile aproape lunare pe care le-am avut de-a lungul celor 15 ani de strădanie am verificat destul de frecvent binecunoscuta filosofie că nu-i suficient numai entuziasmul începător, el trebuia susținut dacă voiam să ne ridicăm la nivelul celorlalte colonii de imigranți din vechiul continent european, germani, scandinavi, ruși, unguri, sârbi, etc., care aveau hale și biserici impresionante.

Perla *CASEI ROMÂNE* este holul cel mare cu o capacitate de 250 - 300 de persoane în care comemorăm în mod regulat zilele mari din istoria românilor - Unirea Principatelor

24 Ianuarie), realipirea Basarabiei (27 Martie), Zece Mai (Independența și alegerea prințului Carol), Unirea Transilvaniei cu Vechiul Regat (1 Decembrie). La aceste ocazii pregăteam un program din care, în primii zece ani n' a lipsit echipa de studenți de la Humboldt State University care dansau toate dansurile de folclor românesc cu o iscusință surprinzătoare și erau atracția principală a publicului românesc căruia nu-i venea să creadă că tinerii și tinerele cu aripi la picioare nu erau români. Tot ce se realiza din aceste spectacole intra în fondul de susținere a **CASEI ROMÂNE**.

N' a fost ușor. Am trecut prin momente de grea cumpănă. Dar după zile de emoții, de dezamăgiri și speranțe de-a lungul anilor, 1993 ne dă senzația unei victorii. Fondatorii și sprijinatorii au învins toate obstacolele ce au apărut în drumul lor și au atins primul obiectiv pe care l-au întrevăzut acum 15 ani pentru ei înșiși și pentru comunitatea românească din Nordul Californiei. La 25 Martie 1993 (Sărbătoarea Bunei Vestiri), casieria CRC, în drumul ei zbuciumat, a plătit ultima rată a împrumutului și proprietatea de la 124 Montecito Avenue a devenit a Comunității românești dându-ne o adresă cu care ne putem mândri. Este a noastră și valorează înzecit din punct de vedere material și cu mult mai mult din punct de vedere moral.

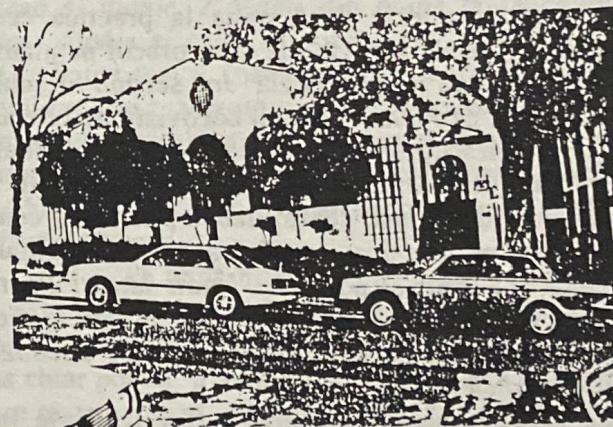
Înseamnă că de-acum încrucișăm brațele și intrăm într' o reverie a satisfacției ? Nu. Suntem conștienți că abia am încheiat prima etapă. De altfel am anticipat apropierea celei de a doua etape încă de acum șase ani - prin scrisoarea-apel din 10 Mai 1987 - în care indicam trei căi de ajutorare : cumpărare de cărămizi a \$100 bucata, muncă voluntară - ca meseriaș sau cu brațele, donații de material de construcție sau procurarea lui la preț redus. Am fost gratificați cu răspunsuri pozitive și entuziaste și contribuțiile sau promisiunile care s' au făcut atunci formează obiectul unui fond separat, FONDUL ETAPA II pe care-l păstrăm cu sfințenie.

Deci etapa a II-a înseamnă construcția unui lăcaș de rugăciune - a unei **BISERICI** - pe lângă Casa Română, biblioteca, muzeul... care constituie tezaurul nostru cultural și spiritual. La acestea se adaugă **BULETINUL CASEI ROMÂNE** - oglinda și calea de comunicare a noastră cu lumea din afară.

Efortul care ne așteaptă pare totuși ceva mai ușor și mai sigur - dar va trebui să angajeze toate forțele comunității - mai ales pe cele tinere care pot porni de la baza etapei I și pot privi cu încredere la împlinirea celei de a II-a care îmbracă într' un mod mai curat haina spirituală a valorilor noastre strămoșești și românești. Prin urmare, câștigul nostru înzecit nu înseamnă o avuție materială mai mare pentru nimeni. El adaugă și croiește drum tezaurului nostru spiritual și ne pune la îndemână calea și locul de unde putem invoca ajutorul ceresc pentru tot ce-i frumos și înălțător. Trebuie să mărturisesc că, în momentele grele, când unii dintre fondatori obosiseră sau nu-i mai îndemna inima să rămână sau au trecut la cele eterne am întâmpinat momente de îndoială din care ne-a salvat rugăciunea și apariția ne-așteptată de fondatori și sprijinatori noi care au umplut locurile rămase goale. Aici ne gândim cu mare grațitudine la câteva familii care au continuat până la capăt angajamentele celor plecați din sânul lor. În felul acesta **CASA ROMÂNĂ & CAPELA** a devenit o comunitate care cuprinde nu numai pe cei prezenți ci și pe cei care nu mai sunt dar au rămas alături de noi în spirit și într' un fel ne luminează calea. **Cu Dumnezeu înaintel!**

124 MONTECITO AVENUE

Ilse J. Smultea

OUL DOGMATIC DE ION BARBU

Ion Barbu - din viața sa (1917)
Ion Barbu - Desen de D. Ionescu (1917)

Admițând că cei trei piloni ai poeziei lui Ion Barbu sunt parnasianismul - dionisiaco - nietzchenian între "Vitala histerie" și hipersexuata Uvedenrode - balcanismul - idealizat ca în cetatea lui T. Campanella - și hermetismul - unui Mallarmé român - ne vom opri pe scurt la ultimul ei caracter.

Fără a dori să încep neapărat cu un paradox, dar personal consider că cel ce figurează drept cel mai mare poet hermetic al nostru, are o poezie clară, precum izvoarele de munte, pentru înțelegerea ei singura înzestrare a numitului inițiat o constituie dragostea față de poezie dusă până la practica cea orfică. Misterele sunt formale nici cât ale unui oracol pe altarul căruia apele miros a măslini tineri. Poezia *Joc secund* deschizătoarea cultului barbilian, ca *Plumb* al celui bacovian, descrie așa cum o prezintă G. Calinescu, modalitatea de încropire a stihului, actul creator. Adâncul calmelor crește se reflectă în oglinda mântuitului azur din inimă, ceasul dedus prin harul celui ales al Parnasului, taie pe înecarea cirezilor agreste, în grupurile apei jocul secund, mai pur, al poeziei: "Nadîr latent! Poetul ridică însumarea / De harfe resfîrate ce'n zbor invers le pierzi, / Și cântec izvorește: ascuns, cum numai marea / Meduzele când umblă sub clopoțele verzi. /"

Pe lângă procesul nașterii harfei resfîrate în cântec precum Venus al lui Boticelli din spuma mării, ansamblul întreg privește mesajul intim al metaforei și imaginii, instrumentele principale mînuite de ucenicul devenit de-acum maestru vrăjitor.

Partea a doua a acestei Ars poetica barbiliene o constituie celălalt poem, *Timbru*, corespunzând muzicii, muzicalității, armoniei căutate, din ecoul cornului depărtat și la Eminescu în "Peste vârfuri": *Cimpoiul veșted luncii, sau fluierul în drum / Durerea divizată o sună nct, mai tare...* Întrebarea iscodește formule și scheme de cristalizare, cosmosul preconizat nu este mai sărac în minuni ca cel al lui Lucian Blaga "Dar piatra n rugăciune, a humei despuiare / Și unda logodită sub cer, vor spune-cum?". Faptul împlinit ar trebui să fie unic, nemărginit ca universul: "Ar trebui un cântec încăpător, precum / Foșnirea mătăsoasă a mărilor cu stare;"

Pe - aceste locuri Ion Barbu atinge neîndoios poezia, trecută prin esențialul ei la muzică, a lui Mallarmé, cu deosebire că pe când ultimul se apropie de poemele debusene primul apare simfonic, orchestra lui aparține geologicului monumental precum la Beethoven. Marea, mai încolo soarele și cerul reprezentat prin complementul Albastrului, aparțin desigur unui mediteranian eleat ceea ce a fost și poetul pur, Paul Valery, dealtfel.

Imaginea, metafora, timbrul sonor și melodic nu alcătuiesc un scop în sine ci din contră sunt supuse unei stricte finalități, impregnate puternic teleologic. În "Păunul" de pildă cadrul superb din prima strofă alegorizează Frumusețea, un imn în stilul colorat acustic al admiratului Rimbaud: "Se ploconea, răsăritean și moale, / Mălai din mîna ta să ciugulească. / Albastru pîlpăia și cald, în poale, / Ca pânzele alcoolului în ceașcă. / Tot ceea ce înseamnă violență împotriva artei, perspectiva joasă văzută cu lentilele dioptriilor tari ale materialismului pozitivist, țin de nebunul cu scufă și gestul său: "Pe butură, nebunul tău cu scufă / Ochi inegali grozav de triști rotea, / Și mîna ți-a sucit, cum storci o rufă, / Și -a rupt și gătul păsării, care bătea. /"

Pe bună dreptate s'a susținut că poezia lui Ion Barbu este una conceptuală, lirism sublimat până la ideie și percept. Cum au subliniat toți exegeții lui și de nenumărate ori în scris chiar poetul, trebuie să se ție seama că Ion Barbu a fost un mare matematician, în poezia lui se pot descoperi o serie de expresii de specialitate ca heptagon, con, vertical și altele, deci judecata savantului imprimă construcției poetice ordinea calculului geometric.

Caracteristica respectivă oferă doar o premiză și nu tratarea în sine. Cunoscându-se drumul lui Eminescu din ultimii săi ani de la poezie și filozofie la ecuații și algebră, Ion Barbu mai obișnuit a urmat o evoluție inversă de la matematică la poezie. Pytagoras din Samos, întemeind o școală la Crotona, în sudul Italiei, după ce pune la baza inteligibilității universului numărul și forma perfectă a ovalului, sub influența religiei egiptene își revede sistemul filozofic, propovăduind nemurirea sufletului și metempsichoza, asemenea învățăturii tracului Zamolxe.

O experiență similară a trăit-o și omul de știință Ion Barbu. Stăpân al numărului ajunge la un hotar pe care nu-l mai poate depăși, din el mai departe îl va purta poezia, să urce "munții Spiritului", la raiurile divulgate ca lucruri într'un *Pod albastru*, spre un ideal visat și de Balthezar Claes al lui Balzac cât și de atâția alți poeți: Absolutul.

Numai că acest Absolut este unul anumit declarat chiar în finalul poeziei *"Timbru"*: "*Ori lauda grădinii de îngeri, când răsare / Din coasta bărbătească al Evei trunchi de fum.*" / Divinitatea sau Dumnezeu, cum este El pictat nu rar în absidele bisericilor de lemn *"Ochi în virgin triumphi tăiat spre lume"*.

Îngerii și paradisul biblic redați în coduri și cifre metaforice îl apropiau de misticul Iacob Bohme sau de naturalistul Swedenborg, pelerin al aceluiași itinerar de la știință pe treptele suind la bunul Dumnezeu.

În acest sens poemul *"Lemn sfânt"* nu este numai o pictură sacră cum zice Călinescu. E drept, imaginea amintește de o icoană veche dar sub praful ei se zăresc roua, rănilor, tămăia și Cel Sfânt neutru, nepereche; în văile Ierusalimului, "păios de raze, pământiu la piele", în stânga are Crăciunul, spic de argint în dreapta-i cu inele ard Rusalii. Ar fi o legendă privind povestea Crucii, neredată după regulile artei cum o face Pietro della Francesca ci cu uzanțele pictorului modern unde datul și concretul iau forme simbolice, înmuiate în secretul magiei și tălcul esoteric al astrologului Cagliostro.

În centrul revelației stă oul dogmatic cu un motto luat parcă din Lucian Blaga: "*Și Duhul Sfânt se purta deasupra apelor*".

Oul cosmogonic a fost motivul multor religii vechi dintre care în primul rând cităm pe cea brahmană cu cântecul facerii din

Rigveda. Ion Barbu însă nu a fost influențat de el, ca Eminescu în Scrisoare I-a, cosmogonia lui corespunde unei viziuni proprii de fapt nici nu de asta e vorba în proporțiile ei primare, când poetul nostru năzuiește să regăsească momentul -miracol, nunta, începutul într'un lucru de fiecare zi. "*Nevinovatul, noul ou, / Palat de nuntă și cavou*" are trei atlazuri de albuș, albul lui Barbu ca cel al lui Degas, este numai al lui: "*Ca trupul drag surpat în vis.*" Din el se va desluși cheagul, plodul "*din polul plus / De unde glodul / Pământurilor n'a ajuns, / Acordă lin / Și masculin / Albușul în hialin: / Sărutul plin*".

Puritatea este a cerurilor din empireul paradisului lui Dante, înrudirile poetice ale lui Barbu își pierd orice origini științifice. În mijloc este gălbenușul, "*galben icusar, / Ceasornic minutar*" / nesiința brahmană și eminesciană, din sânul lui, Duhul Sfânt făcut sensibil dă rod: "*În gălbenuș, / Să roadă spornicul albuș / Durată-înscrie-în noi o roată. / Intocmadogma.*"

Evident dogma se referă la geneză și neogeneză, prima și a doua naștere, Învierea lui Cristos, oul dogmatic este un dar de Paște: "*Nu oul roșu, / Om fără saț și om nerod, / Un ou cu plod / Îți vreau, plocon, acum de Paște / Îl urcă 'n soare și cunoaște!*"

Solarul mediteranian de data aceasta ne duce la Cartea Apostolilor, din Efes până la Roma, prin insulele vechii Elade. Deci oul prezintă nu numai Cosmogonia ci și înălțările la cer, iluminarea lui Ioan, din Patmos: "*Dar nu sorbi. Curmi nuntă 'n el. / Și nici la cloșcă să nu-l pui / Îl lasă 'n pacea ntăie-a lui, / Că vinovat e tot făcutul, / Și sfânt- doar nunta, începutul.*" Poemul lui Ion Barbu ar fi parcă un text scris pentru Oul genetic al lui Brâncuși.

Iată ceea ce am dorit să subliniez: cercetând lucrurile în sine ale hermetismului barbilian vom da de filonul profundului său creștinism, ortodox. Barbu este un mediteranian ca P. Valery dar unul balcanic deci adânc autohton. Deși nu a făcut parte formal din gruparea *Gândirii* preocupările sale spirituale se suprapun cu ale acestui cerc, așazisul modernist definindu-se ca un poet religios precum numai, cu alte mijloace, Vasile Voiculescu și în parte Nichifor Crainic au mai fost. Se arată încăodată cât de proprie generației de aur interbelice a fost cântarea autohtonismului său ortodox și creștin, de fapt un neam ce-și căuta originile într'un dreapta lui ființă.

Poezia religioasă, chiar mistică, a lui Ion Barbu, este solară lipsită de orice umbră, florii metafizici corespund voluptăților intelectuale ale descoperitorului de noi continente, numărul - semn rațional trece lin în cuvântul versului irațional, edificiul și când e ridicat în eden aparține sublimului cunoașterii.

Opera poetică a marelui profesor de algebră Ion Barbu include în ea perfecțiunea externă a formei realizată după canonul și ceremonialul interiorului eroic al gândului, deaceia exegeții lui, o consideră, precum Nietzsche tragedia antică, o sinteză clasică între neliniștile dionisiacului și pacea serenă apolinică.

De fapt cum o mărturisește în *Ritmuri* pentru nunțile necesare, sufletul lui are trei chei pentru trei porți: a moalei Vineri, iubirea, a fratelui Mercur, intelectul și a cămării Soarelui creația "marelui nun și stea" / *Din căldări de mări lactee, / La surpări de curcubeie, / În Firida, ce scânteie / eteree.* /

Iar trebuie s' o subliniem, Ion Barbu face referințe la taine și noțiuni transcendente asemenea lui Dante în Divina Comedie, următorul pasaj-legendă poate să fie socotit unul al paradisului regăsit:

*Scris, râul trece 'n mai-albastru
Și valurile zilei scad,
Erana Taurului astru
Vădită jară, Galaad.*

Ion Barbu

TIMBRU

Cimpoiul veșted luncii, sau fluierul în drum,
Durerea divizată o sună-încet, mai tare...
Dar piatra-în rugăciune, a humei despuire
Și unda logodită sub cer, vor spune - cum?

Ar trebui un cântec încăpător, precum
Fosnirea mătăsoasă a mărilor cu sare;
Ori lauda grădinii de îngeri, când răsare
Din coasta bărbătească al Evei trunchi de fum.

PANTEISM

*Vom merge spre fierbinte, frenetica vieată,
Spre sânul ei puternic cioplit în dur bazalt,
Uitat să fie visul și zborul lui înalt,
Uitată plămuirea cu aripe de ceață!*

*Vom coborî spre caldă, impudica Cybelă,
Pe care flori de fildes ori umed putregai
Își înfrățesc de-a valma teluricul lor trai
Și-i vom cuprinde coapsa fecundă, de femelă.*

*Smulgându-ne din cercul puterilor latente,
Vieții-universale, adânci, ne vom reda;
Iar nervii noștri, hidră cu mii de guri, vor bea
Interioroara-i mare de flăcări violente.*

*Și peste tot, în trupuri, în roci fierbinți - orgie
De ritmuri vii, de lavă, de freamăt infinit,
Cutremurând vertebre de silex ori granit,
Va hohoti, imensă, Vitala Histerie.*

Leagăn

Floare cu două petale rupte;
În grabă smulse și supte.
Floare mică de câmp, sfloasă
Încerci să te ridici, ca o casă
după foc! Ai pierdut din culori.
Iei câteva picături din nori;
bel pe inima goală. Oftezi.
Împrejur buruienii. În grămezi
bolovani. Iarbă de loc.
Te gândești: "N am noroc:
de le-ași primi înapoi
biletele foi,
Bucovina, Basarabia, petale
din floarea ce le-a stat în cale..."

ȘTEFAN MUNTEANU

Dr. NICOLAE CORNEANU
Mitropolitul Banatului

DESPRE REVOLUȚIA din DECEMBRIE 1989*

Dacă privim cu multă luare aminte spre Domnul Iisus Hristos așa cum ne apare în momentele pătimirii Sale pe cruce, vom observa că sub coroana de spini ce l-a fost așezată pe cap, radiază strălucitoare ca niște diamante două virtuți strâns unite: jertfa de sine și dragostea pentru neamul omenesc. Să ne oprim puțin asupra lor și să le deslușim înțelesul.

Este o lege firească ca nimic să nu se poată înfăptui fără jertfă, fără sacrificiu. Cu cât scopul urmărit este mai înalt, cu atât se cer jertfe mai mari. De fapt precum este în natură, la fel este și în viața omenească, nu mai puțin în societate. Mai binele obștesc nu se poate înfăptui fără jertfă. Despre aceasta ne stă mărturie și întreaga noastră istorie. Încă o dată însă ne-am putut convinge în Decembrie 1989 când, fără sacrificiul acelor care nu și-au precupețit viața, ne-am redobândit atât libertatea, cât și demnitatea. La dreptul vorbind au fost necesari 45 de ani pe parcursul cărora mii de frați și surori și-au dat viața în lupte, în închisori, lagăre și deportare pentru ca România - și nu doar ea - să scape de sub teroarea necredincioșilor fără frică de Dumnezeu.

Ideile mari de libertate și frație, drepturile izvorâte din ele și de care se folosește lumea azi, adevărurile care însuflețesc neamurile și contribuie la înălțarea lor, nu s-au impus decât prin sudori de sânge, prin sacrificiul celor mai buni. Biserica însăși n' ar avea trăinicie și durată, dacă nu s' ar întemeia pe jertfa lui Iisus. Sacrificiul Mântuitorului formează centrul cultului creștin

* Titlul exact al articolului este "Jertfa de sine și dragostea" apărut în *România Liberă*, Nr. 924, Serie nouă, din 16 Aprilie 1993, p. 2. Reproducem partea referitoare la poziția înaltă a Prea Sfinției Sale față de Revoluție știindu-se că au apărut, la timpul respectiv, diverse critici pe această temă. Titlul ne aparține (Gh. N.)

pentru a aminti mereu că învățătura Lui nu s' a impus lumii decât prin sacrificii. Se știe că Evanghelia ca să se răspândească a avut nevoie de multe jertfe, mii, sute de mii, încât o scriere din vechime avea dreptate să spună că " *sângele martirilor este sămânța creștinilor*". Jertfa lui Iisus pe cruce și-a avut imitatori, care s' au jertfit fără frică și fără șovăire...

Rugăciune

Da lumii bogăția și ultimul carat,
ci țării mele Doamne, doar liniște să-i dai!
Fă Magule să ' nvie piciorul meu de plai
și urcă-i seminția pe vârful Ararat!

Vrăjmașilor putere și ură sa le-arunci
și țării mele vraja și duhul nemuririi!
Din fiecare moarte fă semnul înnoirii
și cea mai sfântă oaste, te rog să faci din cruci.

Cetăților, stăpâne, trimite-le soroc
și țării mele, gândul să urce pe colină;
din mila Ta trimite o poală de lumină,
din jarul sfânt de zodii, da neamului noroc.

Prădalnicilor dă-le comoară de inele,
ci țării mele visul și haru ' nțelepciunii,
nădejde ' n înviere și gândul rugăciunii!
- Și din cenușa rece, se va ' nălța în stele! -

Pe mine să mă judeci de mii și mii de ori...
Să mă ucizi cu pietre! Cu jindul după rai,
pedeapsă la pedeapsă - și iadul să mi-l dai -;
dar morții mei de-acasă, să-i faci nemuritori.

OVIDIU VASILESCU

BUCIUM

Ovidiu la Pontul Euxin plângându-și Roma.
Natura aspră, împrejur, schimbându-și forma.
Poetul sta cu ochii triști și marea
Îi trimiea un pescăruș și să-i spargă zarea.

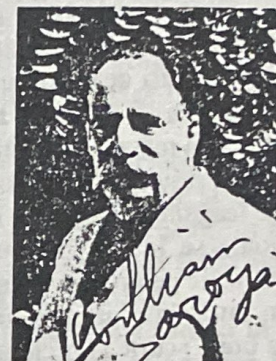
Bălcescu la Palermo, înconjurat de ape moi
În gene avea strămoșii duși, spălați de ploi.
La Viena Eminescu se plimba prin Iași
Și în Berlin, pe lângă oameni grași
trecea, fără surăs, bătrânul Caragiale.
Pleca pe jos, și 'n buzunar n' avea parale
Brâncuși: Cioplea apoi într' un Paris sordid.
Enescu asfințea pe cer. Și 'ntr' un molid
creșteau din rădăcini alți alungați.
Blestemul nostru din Carpați.
O, Țară vitregă, de ce 'ți gonești feciorii?
Nu vezi cum pleacă după ei și norii?
Nu vezi pădurile plângând cu lacrimi de
rugină
și munții orbi umblând după lumină?
Nu vezi țăranii care tac sub veselie?
Vecinii așteaptă să-ți mai smulgă o felie!
Acolo a fost și va mai fi o ROMÂNIE

Ștefan Munteanu

WILLIAM SAROVAN

MALENKA MANON

În românește de
Nicolae Novac

Orășul Lemberg din Polonia, e un coșmar. Ar fi de așteptat să fie un oraș ca oricare altul, un loc unde ființe omenesti trăesc până ce mor, dar nu-i nimic altceva decât un vis rău al lui Dumnezeu. Pe străzile Lembergului poți vedea fața torturată a lui Dumnezeu dormind. Cerul deasupra Lembergului e jos și negru, aerul stătut și greu de respirat și toți locuitorii orașului par somnambuli.

Un oraș clădit din murdărie. O adunătură de putregaiu. Un monument al morții, al pustiului și-al neputinței.

Și micii și mândri soldați polonezi, trecând pe stradă unul pe lângă altul se salută cu energie.

Este unul din visele cele mai rele ale lui Dumnezeu, și acest salut este acel trist element al comicului care este întotdeauna prezent în tragic.

Străzile miroase, clădirile miroase și populația miroase. Apă nu se găsește niciunde. Nimic senin, nici în cer, nici pe pământ și nici o clipă trecătoare nu-i senină. Și nimic în cele douăzeci și patru de ore din zi sau din noapte nu prezintă vre-o importanță. Totul este în afară de timp, în afară de spațiu, în afară de realitate.

Populația se pare că are de lucru, și aceasta este foarte straniu. Se văd prăvălii cu firme. Un croitor. Un brutar. Măcelar. Frizer. În poloneză. În cuvintele tipărite ale acelei limbi. O librărie. Un cinematograf. Un minister.

Locuitorii merg pe străzi. Fețele lor sunt fețele nimicului. Toate fețele lor sunt nimic. Este Dumnezeu dormind un somn rău. În toate înfașările nu poți descifra decât un singur lucru: Golul. Mai mult de jumătate din populație n' are pantofi în picioare. Femei și bărbați și copii. Mulți sunt schilozi. Forme grotești. Capete mari deasupra unor trupuri mici. Degete lungi și subțiri. Vinele albastre umflate. Ritmuri epileptice.

Și micii și mândrii soldați salută cu energie.

Străzile răsună de sgomotul căruțelor trase de cai istoviți. Căruțele se leagăne de ici colo și căruțașii privesc în gol. Când căruțele goale se întorc în oraș, sunt pline de cartofi mici și bolnavi. Măncare pentru răul somn.

Am intrat într' un restaurant și m' am așezat. Chelnerul polonez cu brațe scurte și picioare scurte și cu față suferindă s' a oprit în fața mesei și mi-a pus o întrebare.

Aș vrea să mănâc ceva, i-am spus eu în englezește, dar mai întâi aș vrea un pahar cu apă.

Îmi spune în poloneză că nu înțelege.

"Wasser" spun eu și imit deschiderea unui robinet și apa curgând în pahar, închiderea robinetului și ducerea paharului la buze.

Mi-a adus un pahar cu apă caldă care avea gust mort. Am întrebat de ceva ghiață dar nefiind în stare să imit ceva ce l-ar fi dus cu gândul la ghiață, am renunțat.

Măncarea era moartă. Carnea puțea. Salata era putredă. Pâinea avea murdărie în ea. Cafeaua nu era cafea. Nu știu ce era dar numai cafea nu era.

"Locul acesta e foarte interesant, mi-am zis. "Ar trebui să stau aici cel puțin o lună și să încerc să aflu de ce populația acestui oraș nu moare."

Chelnerul curăța masa. M' a întrebat ce-am spus, în poloneză.

În orașul acesta, toți sunt morți, am zis.

A crezut că mai doream ceva de mâncare.

Nimic, i-am spus. Uită.

Un om orb intră în restaurant de mână cu o fată de vre-o doisprezece ani. Nu era nici bătrân, nici schilod, numai orb. Fata se vedea limpede că era fata lui. Amândoi aveau aceiași expresie disperată. El purta o ladă conținând un instrument muzical. Era un instrument care aducea cu o flașnetă, numai că melodia ce-o

scotea, nu aducea ceva comun cu Polonia. Cu locul și predispoziția populației.

Am crezut că voi fi plictisit cu o melodie proastă, dar melodia nu era deloc proastă și nu m' a plictisit.

Primul cântec pe care l-a cântat este singurul despre care aș vrea să vorbesc, pentru că este singurul care aparține Lembergului, visului prost al lui Dumnezeu și vieții putrede a acestui oraș.

Era plin de o neagră și o adâncă melancolie a unui popor nefericit. Era amar și impetuos și provocator și în acelaș timp cald și plin de un dor de viață. Era de necrezut; un cântec bun. Bătrânul orb cânta un vers sau două și apoi fetița îl acompania dând melancoliei un accent și mai melancolic.

Eram doar două persoane care luam masa în restaurant. Fata veni la masa mea cu o tamburină și am pus în ea două monede mari poloneze. Cred că fiecare din ele valora cam 25 de cenți americani; nu sunt sigur, poate mai mult, poate mai puțin, dar fata a fost foarte mulțumită.

I-am zis: poți să-mi spui numele cântecului?

N' a înțeles. Numele?, am spus din nou.

M' am dus la tatăl ei, dar acesta înțelegea mai puțin decât fiică-sa, fiind orb. A crezut că doream să mai cânte ceva și a început să învâртеască instrumentul. M' am așezat din nou, sperând că va cânta încă odată acel cântec, dar în zadar, așa că m' am văzut nevoit să întreb pe toți cei ce lucrau în restaurant numele celui cântec, dar nimeni n' a înțeles ce anume doream să aflu. Bucătarul mi-a deschis ușa cuptorului și mi-a spus în poloneză ce invenție minunată e asta, chelnerul mi-a adus o sticlă de vin și așa mai departe.

Am părăsit, deci, restaurantul.

În stradă, doi soldați polonezi mărunți se salutau energic trecând unul pe lângă celălalt.

Am salutat și eu de două ori și-am spus: la dracu.

Am fost bucuros că părăseam Lembergul și dintr' o privință mi-a părut rău că n' am mai putut rămâne să studiez viața acestui oraș. În tren de la Kiev spre Harkov, în Rusia, trei zile mai târziu, am auzit un soldat rus îngânând melodia celui cântec. Nu scotea nici un cuvânt, dar ceea ce îngâna era la fel.

Aha, am zis, Care-i numele acestui cântec?

Și-am murmurat cu el.

Tot ceea ce am putut afla de la el, a fost numele rusesc al cântecului, pe care l' am uitat. " Uteson", sau " Utreson", sau ceva asemănător.

Și, citat corect, mi-a spus: în America nițel utreson? Voind să spună, fără îndoială: voi n' aveți asemenea cântec în America?

În Harkov am auzit o fată într' un parc murmurând acelaș cântec.

Multă lume în Polonia și Rusia cântă acest cântec.

Eu însumi l-am îngănat unei fete care vorbea englezește. Perfect. Atât de perfect încât cu greu putea-i înțelege despre ce anume vorbea.

Ai putea să-mi spui numele acestui cântec? am întrebat-o.

Aaa, răspuse ea. Malenka Manon. Sigur.

Murmură cântecul.

Acesta-i, i-am zis. Cum se cheamă?

Malenka Manon, răspuse fata. Este un cântec polonez.

Ce' nseamnă? am mai întrebat.

Este numele cântecului, răspuse ea.

Bine, dar ce' nseamnă Malenka Manon? am spus.

Micul Manon, răspuse fata.

Aceasta este tot ceea ce am putut afla în legătură cu acel cântec, și totul se reduce la nimic, cu excepția că în atmosfera visului mort din Lemberg și a morții care domina acolo, cei ce erau încă în viață, cereau să trăiască în muzica acestui cântec mic și simplu, și o făceau printr' un om orb și fata lui. Soldații salutau.

Du - mă gândule

Du-mă gândule, mă du,
unde dorul meu mă vru,
peste munți și ape mari,
între palmași și ciobani,
la poale de Semenice,
lângă Neamul meu voinic,
ca să-i cânt durerile,
visele și vrerile,

că mi-o fi de când mă scrum
prin cetățile de fum
și mi-o ajunge de când gem
și de când aștept un semn
să despice neagra noapte
în trista-mi streinătate...

Mă du, gândule, mă du,
unde muica mă făcu;
pe malul Cărașului,
în fundul ogașului,
lângă flori de foiomfui-
să simt, dorule, cum cresc,
lângă Neam împărătesc,
inima s' o simt cum bate
pentru-a lui și-a mea dreptate,
vrerile să mi-le' nstrun
pentru Neamul meu cel bun,
pentru Neamul meu ce plânge
și durerea ' n pumn și-o strânge,
ca să mă ridic cu El
la-l chemării mare semn,
și din văgăuni de munți,
să pornim - semețe frunzi -
furtuna și uraganul,
s' alungăm din tinzi dușmanul
dincolo de Nistrul care
io' nneca în apa-i mare
și mi-i-o căra spre Mare,
hoituri de năpârci spurcate,
făcând Neamului dreptate...
Gândule, m' ascultă, tu,
și mă du, și mă tot du,
du-mă undeva departe,
că n' am teamă azi de moarte,
când cu Neamul una mi-s,
împlinescă-se ce-i scris,
când cu Neamul, una sânt,
facu-mă cu El pământul...

Dac' așa o fi să fie,
cine-ar putea să mă ție
departe de uragan
și de-al Plaiului dușman?...

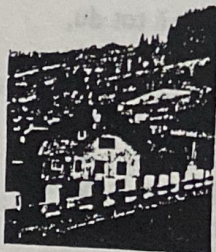
Răzbunare și dreptate,
groapă nu-i ca să le ' ngroape;
și nici glonte cari să curme,
mândrul Neamului meu nume...

Codrii, cătu-s ei de mari,
ne sunt frați, și nu dușmani;
cine, dar, să frângă-ar poate,
clocotul de libertate?...

Mă ridic și mă ardic,
lângă tine, Semenice,
cu flăcări în ochi și ' n sânge,
să te pot la pieptu-mi strânge,
să pot jalea a o stânge,
din vatra tot natului,
depe-ulilele satului,
din partea săracului...

Dă-mi putere, Doamne, dă-mi,
să trec peste zări și vămi;
unde dorul meu mă vru,
du-mă, gândule, mă du!...

NICOLAE NOVAC

LA PAȘTI

de G. Coșbuc

Prin pomi e ciripit și cânt,
Văzduhu-i plin de-un roșu soare
Și salciile ' n albă floare -
E pace ' n cer și pe pământ.
Răsufu cald al primăverii
Adus ' a zilele ' nvierii

Și cât e de frumos în sat!
Creștinii vin tăcuți din vale
Și doi de se ' ntâlnesc în cale
Își zic: Hristos a înviat!
Și râde-atâta sărbătoare
Din chipul lor cel ars de soare.

Și-un vânt de-abea clătinitor
Soptește din văzduh cuvinte:
- E glasul celor din morminte
E sgomotul sburării lor!
Și pomii frunțile-și scoboară
Că duhul sfânt prin aer sboară.

E liniște. Și din altar
Cântarea ' n stihuri repetate
Departă până ' n văi străbate
Și clopoțele cântă rar:
Ah, Doamne! Să le-auzi din vale
Cum râd a drag și plâng a jale!

Biserica pe deal mai sus,
E plină astăzi de lumină,
Că ' ntreaga lume este plină
De-acelaș gând, din cer adus:
În fapta noastră ni e soarta
Și viața este tot, nu moartea.

Pe deal se sue ' n cetişor
 Neveste tinere şi fete,
 Bătrâni cu iarna vieţii ' n plete;
 Şi ' n cet, în urma tuturor
 Vezi şovăind câte-o bătrână
 Cu micul ei nepot de mână.

Ah, iar în minte mi-a venit
 Tu, mama micilor copile!
 Eu ştiu că şi ' n aceste zile
 Tu plângi de-al tău copil dorit!
 La zâmbet cerul azi ne cheamă
 Sânt Paştile! Nu plânge mamă!

LA PAŞTI

*Astăzi în sufragerie
 dormitau pe-o farfurie,
 necăjite şi mănjite,
 zece ouă înroşite.*

*Un ou alb, abia ouat,
 cu mirare le-a ' ntrebat:
 -Ce vă este, frăţioare,
 Ce vă doare?
 Nu vă ninge, nu vă plouă,
 staţi gătite ' n haine nouă
 parcă, Dumnezeu mă ierte,
 n ' aţi fi ouă...
 - Suntem fierte!
 Zise-un ou rotund şi fraise
 lângă pasca de orez.
 şi schimbându-şi brusc alura,
 toate-au început cu gura:*

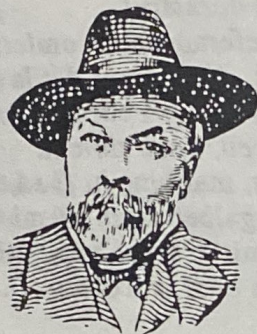
*Pân ' la urmă tot nu scap!
 - Ne găteşte de paradă,
 - Ne ciocneşte cap în cap
 şi ne svârle coaja ' n stradă...
 - Ce ruşine!
 - Ce dezastru!
 - Preferam să fiu omlet!
 - Eu, de m ' ar fi dat la cloşcă,
 aş fi scos un pui albastru...
 - Şi eu, unul violet...
 - Eu, mai bine-ar fi să tac:
 aşa galben sunt, că-mi vine
 să-mi închipui că pe mine
 m ' a ouat un cozonac!...*

G. TOPARCEANU

CALISTRAT HOBAS

LA AGAPIA

Cătră patru ceasuri după-amiază, părăsirăm Săcul și ne îndreptarăm spre Agapia. De astă dată, deși pe un alt drum, trebui, totuși, să ne întoarcem puțin îndărăt. În adevăr, Văraticul, Sihla, Sihăstria, Săcul și Agapia alcătuiesc un mare arc de cerc întors cu deschizătura spre răsărit și miazăzi. Poteca de picior, ce țineam noi acum, tăia, de-a curmezișul, cele mai vesele și mai răzătoare priveliști de munte. Ceea ce numesc oamenii de loc *Arsiți* nu este altceva, decât un neîntrerupt lanț de coline verzi și înflorite, așezate fără apărare în bătaia soarelui, având, în același timp, o trăgănată și adâncă înclinare spre răsărit. Vânturile de miazănoapte mor departe de locul acesta în adâncimea nestrăbătută a pădurilor, ce îmbracă munții uriași din acea parte. Numai miazăzi și răsăritul sânt mai deschise și lasă slobodă trecerea vânturilor seci și fierbinți, care, în Iuliu mai cu seamă, părăsesc stepele și deșerturile lor și vin de-și răcoresc arzătoarea lor suflare în văile adânci și răcoroase ale munților noștri.

Vântul cel rău, care câteodată, arde fața îmbelșugatelor câmpii ale Țării-de-jos, nu e cunoscut nici în munți, nici în largile noastre văi din miazănoapte; și chiar dacă va fi călcând câteodată peste hotarele crivățului, apoi, desigur, că va fi lăpădând hlamida arămie a pustuiului și va fi îmbrăcând pe acea de coloarea cerului senin a zefirului și, tot ca și acesta, își va fi incununând fruntea cu suflarea dulce și

lină, ce vine din părțile deschise ale locului, curge veșnic, ca un râu nevăzut, ce mișcă aerul cald și îmbălsămat. Florile se pleacă la suflarea vântului, ca și cum s'ar teme de sărutarea lui; și din acest loc nebunatic al vântului cu florile, valuri adânci și strălucitoare de colori și de lumină se sapă în fânețele înalte, până dincolo de hotarele vederii; iar fluturii mici și albaștri, ca niște fulgi de azur, spărieți de pașii drumeților, se ridică în stoluri zburdătoare și, beți de miresme și de lumină, se răspândesc în aerul cald. Astfel, simpatica natură deschide și răsfată, în aceste locuri, cu atâta nevinovăție sânul său, și, cu atâta putere, varsă un farmec neînțeles în sufletul călătorului, încât ochiul cel mai nestatornic devine visător și gândul cel mai zburdalnic își pleacă înaripatul său genunchi înaintea atotputernicei și sublimei naturi. De altmintrelea, drumul Agapiei, pe poteca *Arșiților*, se deosebește cu totul de drumul posomorât și sălbatic al Sihlei și al Sihăstriei. Numai pe alocurea, și mai cu seamă deasupra Agapiei Vechi, poteca se încrețește în suișuri și scoborâșuri grele de învins.

Tot pe aicea, din coastele răpoase ale munților, se nasc nenumărate izvoare mici, care, ajungând în cursul lor pe așezături, formează înguste, dar totuși destul de adânci smârcuri. Sub umbra pădurilor înalte, devin aceste smârcuri și mai posomorâte încă; cu toate acestea, ele își ascund fața lor lividă sub tufe mari de brusturi cu foi late și brotici.

După două ceasuri de un mers aproape neîntrerupt, ieșirăm deasupra Agapiei-Vechi. De pe înălțimea pe care ne oprisem, schitul acesta de maici se zărea albind în fundul jgheabului de verdeață, ce se deschidea sub picioarele noastre. Cu o treaptă mai jos sta retrasă, tăcută și visătoare Agapia-Nouă cu albele sale chilii și cu înaltele turnuri strălucitoare ale bisericilor sale. Era atât de răpitoare această priveliște, încât ai fi zis că natura îți pune sub ochi o salbă de mărgăritare pe o tavă de smaragd. După câteva minute de odihnă, cumpănim în Agapia-Vechi, unde nu stăturăm decât alte câteva minute; și acest timp fu mai mult decât îndestulător pentru a îmbrățișa, cu o singură privire, mâna de chilii vechi locuite de câteva călugărițe, tot așa de vechi, poate.

Biserica pustie din mijloc, încinsă cu un brâu de fier, spre a nu se desface, e o zidire proastă și lucrată, pe cât se pare, de un pietrar și mai prost încă. Schitul acesta e întemeiat de Petru Șchiopul la 1585; așa glăsuiesc, cel puțin, inscripțiunile găsite la Agapia-Nouă.

Ca și Văratiful, Agapia-Veche își avea, în acel timp al anului, oaspeții săi, căci nu puturăm socoti într' alt fel pe cele câteva cucoane și ducuci, care - tocmai în momentul sosirii noastre - își petreceau vremea culegând flori în micile și cochetele grădini ale schitului.

Peste puțin părăsirăm Agapia-Veche și începurăm a scobori spre Agapia-Nouă.

La jumătatea drumului ne oprirăm, nu atât de nevoie pe cât din obicei. În adevăr, aici se află cunoscuta Piatră a lui Aron. Această piatră rotundă și așezată pe un picior tot de piatră slujește de masă călătorilor - cuvânt pentru care a devenit lucie și nici o urmă de inscripție nu se vede pe ea, dacă vreo inscripție va fi fost cândva. Oricum, însă, piatra aceasta își are tradiția ei. Așa, se zice că Vodă Aron și-ar fi petrecut anii copilăriei în Agapia-Veche, care pe atunci era schit de călugari, și anume pe lângă un moș al său, egumen al schitului pe acele vremuri. Și iarăși se zice că copilul Aron, neîmpăcându-se cu asprimea vieții călugărești, ar fi cercat să fugă în lume și chiar ar fi izbutit să scape de sub privegherea celor o sută de ochi ai bătrânului; că ar fi plecat spre a ieși la largul țării - dar că tocmai pe când se credea mai slobod și la adăpost, tocmai atunci moșul său îl și călcă din urmă, îl prinse și, cu cărja pe care-și sprijinea bătrânețele și în chiar locul unde puse mâna pe el, îi dete una din acele sfinte învățături, pe care numai călugării se pricep să le deie. Ajuns în scaunul domniei, Aron voi să ridice și el un monument nepieritor în amintirea celei mai de seamă fapte sau împrejurări din viața sa... Scurmă în trecut, dar nu găsi nimic mai de seamă decât bătaia mîncată de la sfântul său moș; și în amintirea bătaii acelia așeză, în chiar locul cu pricina, piatra care și astăzi îi poartă numele lui. Așa sau altminterlea, tradiția e câteodată mai dreaptă decât istoria.

Părăsirăm Piatra lui Aron și începurăm a scobori către Agapia-Nouă care, ascunsă deocamdată în dosul

pădurilor ce ne îngreuiiau mersul, începu iarăși a se ivi la o mică depărtare sub picioarele noastre.

Agapia-Nouă se deosebește în multe privinți de Văratiful. Astfel, pe când acesta din urmă își revărsă valurile sale de case albe pe poalele colinelor, cu care se isprăvesc munții săi, cea întâi pare a se furișa și a se ascunde în strâmta, adâncă și umbroasă vale scăldată de limpedele pârău al Agapiei.

Spre deosebire de Văratiful, mănăstirea aceasta adăpostește, sub mohorâta haină a călugăriei, pe cele mai multe din scoborătoarele vechilor noastre familii boierești; și de unde vorbele de *boier* și *boieroaică* sunt de mult și de pretutindeni desființate, în Agapia aceste numiri sunt ținute încă la mare cinste.

De altfel, cu toată înfățișarea noastră de marchidani, furăm destul de bine, ba chiar cu dragoste primiți în vechiul și sfântul locaș al hatmanului Gavril, fratele lui Vasile Lupu și al doamnei Liliana, soția sa.

Furăm deci foarte bine primiți, găzduiți și ospătați.

Sara fu măreață.

Deși obosiți de cale, somnul totuși, nu ma prinse așa de curând. Mai bine de un ceas stătui singur în cerdacul din față al arhondaricului, de unde putui înmăștișa cu privirea, întinsa și fermecătoarea priveliște, ce înfățișează Agapia ochilor în timpul nopților cu lună.

Cât de frumoasă era luna și cât de senină fu noaptea aceea! Tăcerea și misterul mă înconjurau din toate părțile. Noaptea, retrasă în văi și în desimea posomorâtă a brazilor, cernea munții adormiți și visători, ale căror piscuri neguroase păreau că formează hotarele înalte dintre pământ și cer. O linie de umbră, grațios ondulată, însemna, până dincolo de marginile vederii, aceste hotare; și această linie se părea trasă pe fundul de umbră și lumină al spațiului adânc, de o mână tainică, colosală și nevăzută.

Nici o mișcare pe pământ, și în aer nici o mișcare! Întreaga fire dormea și visa. Eu nu făceam nici una, nici alta, sau le făceam, poate pe amândouă. Mă prefăcusem în o stâncă vie și, în încremenirea ce mă stăpânea, îmi era cu neputință să-mi leg la un loc gândurile și simțirile mele... Și

pentru ce? Sublimul ucide și omul e prea mic pentru sublim. Femeia lui Lot a fost, desigur, victima sublimului.

Nouă, pigmeilor de astăzi, nu ne-a rămas decât un singur lucru sublim, și acest lucru stă în limba noastră, ca și în limba nearticulată a tuturor viețuitoarelor; strigătul de durere, de ură, de bucurie, de dispreț, de admirație... Interjecția e, fără îndoială, singurul tălmăci al sublimului în limba omenească... Și nemărginitei feerii, ce se desfășura înainte-mi, nu-i răspundea în sufletul meu decât o neînsemnată... particulă gramaticală! Iată deci la ce se mărginea sărmana mea ființă și mărețea noapte... A repeta în gând un întreg capitol de gramatică înaintea lunii pline, care plutea visătoare în adâncimile albastre ale spațiului; a atârna câte un punct de exclamație de fiecare stea tremurătoare, a-ți lărgi, ca o pasere de noapte, pupilele, spre a văli prin ele întregul univers în suflet și a nu te alege, mai la urmă, decât cu ce se alege o bufniță - iată desigur starea cea mai deplină în care se poate afla cineva.

Cu mine însă nu trebuia și nici nu putea să moară poezia și inspirația omenească; eu nu puteam fi visătorul cel din urmă al muzelor pe pământ...

Vizitarăm după-prânz interiorul bisericii...

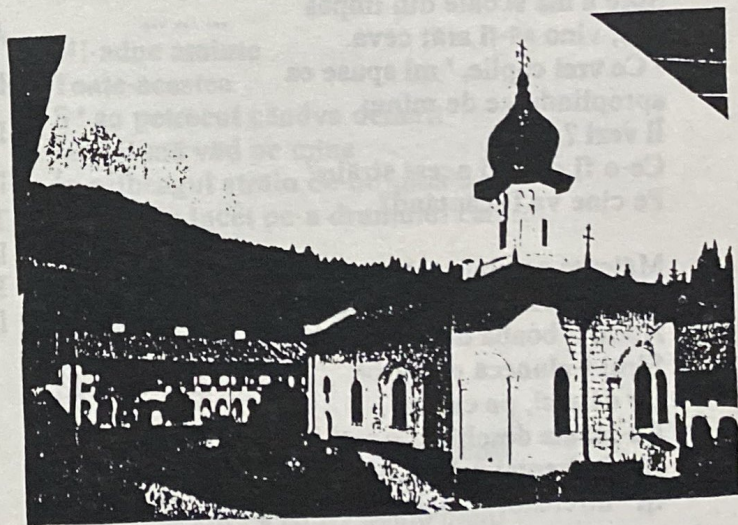
Privită din punct de vedere al artei, atât exteriorul, cât și interiorul, nu prezintă mai nici unul din caracterele unui stil arhitectonic definit. Se pare, totuși, că stilul amestecat, dar uniform, al bisericilor lui Ștefan, îndulcit pe ici, pe colea cu rotundurile armano-bizantine a călăuzit pe ziditorul acestei biserici. Ceea ce, însă, ar alcătui pentru cunoscători un punct de adevărată admirațiune, e, fără îndoială, pictura.

Se pare că cunoscutul nostru pictor Grigorescu, abătându-se cu totul de la școala orientală, care condusese penelul rusesc al zugravului de la Văratice, a căutat să localizeze în Biserica Răsărirului pictura strălucită a școalelor Apusului. Numai geniul lui a putut pune asprele, dar totuși destul de mărețele figuri biblice, sub regimul blând al artei moderne. Sub penelul acestui genial pictor, dispar ca prin minune toate formele ascuțite și osoase ale chipurilor rusești care împodobesc zidurile tuturor celorlalte mănăstiri. Coloritul viu și discordant, umbritul gros și posomorât al

sectatorilor lui Metodi nu se întâlnesc în pictura de la Agapia; formele rotunde și dulci ale școalei profane știu aicea să îmbrace așa de bine austeralele oșeminte ale ortodoxiei...

Rareori a fost dat penelului să intrupezze în colori, cu mai multă iscusință, ideea religioasă sub toate formele ei. Astfel Iuda din Keriot al Agapei e atât de iudă, încât fără voie îți vine să jălești pe Mântuitorul că a năimit, între propovăduitorii cuvântului dumnezeiesc, o figură atât de lungă, o barbă așa de roșie, un nas așa de ascuțit și niște buze așa de subțiri. Dintre toți pictorii noștri, lui Grigorescu, poate, i-a fost dat să deslege cu penelul una din cele mai grele probleme ale artei sale; căci, mai la urmă, cam drept așa ceva trebuie să socotim noi meșteșugul de a ști să întrunești, pe aceeași figură, și fără a se exclude una pe alta, maternitatea și virginătatea. Să izbutești a întipări prin linii și colori duioșia unei mame pe fața unei fecioare, a face cea dintâi să privească, cu pudoarea celei din urmă, fructul propriului său sân, a închide plenitudinea fizică a formelor materne în rama ideală a virginității, a ști, în fine, să stabilești cu penelul, o bună înțelegere între un complex de antiteze, e, desigur, partea unui maestru genial.

Ieși și mă pregăti de drum.

E mult de-atunci... era spre seară
Iar geana soarelui mijea spre înserare,
Stăteam la geam și mă uitam
Pe 'ntinsa drumului cărare.

În liniștea ce se lăsase
Uitasem vremea care se scurgea
Uitasem cartea ce stătea deschisă
Și stam așa, furat de vise.

De-odat 'am tresărit
Căci am văzut un om strein
Trecând pe drum cu pas domol;
Părea să fie obosit
Părea stingher
Părea să caute ceva
Sau poate că mi s 'a părut.

Cine-o fi, mi-am zis
Și-am început să-i număr pașii;
Dar mersul lui părea molcom
Și căuta ceva... nu mă 'nșelasem.

- Măicuță, strigai eu chemând un ajutor
Spre a mă scoate din impas
Hai, vino să-ți arăt ceva.
- Ce vrei copile, 'mi spuse ea
apropiindu-se de mine;
Îl vezi?
Ce-o fi dorind acest străin?
Pe cine va fi căutând?

Măicuța se uita prelung
După drumețul care 'nct trecea la vale
Apoi, o boabă de mărgăritar
Șiroi i-alunecă pe barbă
Iar de aici, pe cartea
Ce-mi sta deschisă 'n față.
Îmi îndreptai privirile spre ea
Și 'ntrebător, îi așteptai cuvântul.

- Vezi tu copile
Îmi spuse într 'un târziu

F
L
O
R
I
A
N

I.

G
O
G
A

A
M
I
N
T
I
R
I

Streinul de pe drum
A fost cândva ca tine:
Aici el s 'a născut
Prin locurile-acestea a copilărit
Și a visat, a plâns și-a suferit

... ..
Apoi porni pe drumul pribegiei.

... ..

Ajunse om
De care noi cu toții ne mândrirăm
În satul ăsta liniștit;
Dar fiecare zi trăită prin străini
Ni l-a furat... l-a 'ndepărtat de noi.

Și-acum e singur
Fără părinți - căci ei
Dorm somnul vecinicii sub o glie
Iar el își caută trecutul
Și amintirile
Pe-aceste locuri
Unde se născu
Trăi
Și plânse.

... ..

Mi-aduc aminte
Toate-acestea
S 'au petrecut cândva demult
Iar azi mă văd pe mine
În pribegul străin de-odinioară
Când trec încet pe-a drumului cărare

A satului în care m 'am născut
Și-am petrecut
Și m 'am jucat
Și am trăit.

Frumoase locuri de legendă
Și tu frumos și iubit sat
Să știi că eu nu te-am uitat!
Rămas-ai pentru mine
Același leagăn drag

Spre care azi ma ' ndrept
Spre-ați săruta țărâna
Pe care o călcai și eu
Părinții o călcară
Și mii de generații.

Psalm

Doamne, vine iar ispita moale
ca o felină după pradă
să îmi zgârie pacea veghii
să ma scoată gol în stradă.

Sufletu-mi te rog îl ia
din umbra lunecoasă,
lungă, deasă, rece.
Mi ' l înalță peste hău
peste vânturi a mi ' l trece.

Și de ' n piatră îl vei pune
picura-va suflul Tău
Și de lemn de îl vei face
cu-al Tău nume va suna
Și în carne de ' l vei coase
va vesti mărirea Ta.

Horia Ion Groza

Departe o Țară...

Se varsă un unghi prăfos și-obscur
ca o cană cu lapte stelar
și zgârie tangentă în craniul meu sur
potcoava murgului la Marele Car,
așteptare se sfarmă în verbul meu solitar

pustiuri se furișează în jur.

Pământul luna izbește
cu palma-i rotundă,
planetele au pas de zăbavă,
la gard de zări și conștiință flămândă
mi-e țara bolnavă
mi-e țara bolnavă
cu spini de sudoare la tâmplă,
cu șoapta durândă.

O strajă se despică
Un bulb de lumină nechează.
Sta-va dreaptă
tulpina de cuget
răbdarea vergină
sub tulbure piază.
E timpul
un râu de cremene rece
și glezna îl trece
între vaduri
încet.

Horia Ion Groza

La o aniversare

D-nei Olimpia Cojocneanu

De ziua Dumneavoastră, Doamnă,
O suflet minunat și bun,
Închin această poezie,
Frumoasă Doamnă și Vă spun.

*Slăvită fie primăvara
Ce V-a adus pe-acest pământ
Întruchiparea bunătății
Și a credinței în Cel Sfânt.*

Urarea noastră-a tuturor
Este ca pronia cerească
Să Vă tot vină 'n ajutor,
Iar zâmbetul să Vă 'nflorască.

Și să Vă umple fericirea
Pe cât Vi-i inima de largă,
Ca să prospere și copiii
Cu toți-familia întreagă.

Să aveți, Doamnă, bucuria,
Pe care o dorim cu toți,
Să apucați căsătoria
A ultimilor strănepoți.

Și ce urare să mai facem,
Decât să Vă păstrați așa,
Cu inima întinerită.
Iar ani...câți Dumnezeu o vrea.

Ilarion Sfrijan

DIN EXIL

Pădure cu uscături
Îmi e viața în frânturi
Se destramă rostul ei,
Pe alei
de gânduri sterpe.
Cine să le-așeze iar,
Ca un far,
Cum au fost cândva pe rol
Cu surâsul domnitor?

Cine să-mi aducă 'n dor
Fără nor
Clipele de fericire din trecut,
Și ca un scut

Să mă apere în noaptea
Ce m 'a 'nconjurat acum
Cu speranțele în scrum!

Rană vie,
Răni o mie
Trec pe plaiul vieții mele
Ca un maldăr de surcele
Ard la focul unui vis
Gânduri triste și rebele
De pribeag și de proscris.

Ing. Alexandrina Isac

TACUTE UMBRE

Hoinare vânt ce rătăcești prin ramurile vieții,
Sărutându-i frunza destinelor prin vremi,
În cupă-ți aduni praful din largul dimineții
'n veșmintele 'ntrebării tăcute umbre chemi.

Ghirlande fără număr s 'anină-acum bizare
În pletele luminii ș 'al zărilor toiaș,
Cădelnițe de aur emană-a ta chemare,
Ce poartă 'n taină lumii necunoscutul steag.

Albastre doruri lupta voințelor stinghere
Ce caută fericirea 'n iluzii afrodite,
Și rând pe rând privesc a văilor cadere,
În valurile mării adânci și istovite.

Gigantică bagheta veciei dirijează,
Al gândurilor umblet pe harta așteptării,
Doar ochiul singuratic al șoaptelor veghează,
Menirea izbăvirii din răul căutării.

FELICIANA GHINDAR

LITERATURA INTERBELICĂ DIN
BANAT*Promisiuni, Tentative, Direcții*

Proza

Într' o lume bogată în contraste, dincolo de formulări sibiline și efemere ierarhii, proza și-a adjudecăt și ea un teritoriu care-i aparține de drept; se scrie cu plăcere dar și cu îndârjire, cu dezinvoltura talentului. Una din constantele prozei bănățene interbelice a fost aceea de a da seamă despre locul și spațiul biografic, ceea ce același V. Birou în amintita antologie numea «emoționanta dragoste față de solul originar» sau «încântare pentru obiceiurile folclorice, literare și legăturile sufletești» (cf. Limpeziri în volumul: *Poezia nouă bănățeană*, Timișoara, 1944, p. 11). Un debut de senzație va înregistra în 1939, la editura Reșița a lui G. C. Bogdan, un tânăr scriitor format în ambianța revistei și a grupării orăvițene «Generația de mâine». Este Aurel D. Bugariu al cărui stil (volumul *Încrustări în bancă*) avea ceva original, pornind dintr' un simț al epicului frust și demonstrând o cunoaștere temeinică a psihologiei insului copleșit de sintagmatic și eros, de revolta unei generații complexată de graba cu care evenimentele istoriei se desfășoară ineluctabil. Sofia Arcan, la editura «Contemporană» din București, își publica la 1983, romanul «Iana hoinara» atrăgând de-a dreptul atenția criticii naționale asupra prozei care se scria în Banat. Ea va reface ambianța rememorărilor din scrisorile bănățene ale Corei Irineu, dar la o scară a distribuțiilor mult mai dinamică, ținând credem, de o demonstrație de competitivitate a prozei din Banat cu proza care se scria în literatura română la acea vreme. Dacă un capitol separat al literaturii Banatului se consuma la București, unde activa între alții Anișoara Odeanu, provincia va fi, ca și mai târziu, spațiul de suflet pentru talente care, venind din punctele cardinale ale spiritului românesc, se vor adapta - ca să fie adoptate - cerințelor culturale de aici, direcțiilor deja trasate sau în curs de cristalizare. După ce se

va remarca la București cu proza scurtă din volumul *Cadavrul ambulant* (Editura «Intelect», 1937), Mircea Șerbănescu va scoate la Editura timișoreană Fruncea volumul *Prea târziu*, transformând anul 1942 într' un reper important al propriei biografii spirituale. În același timp, un lucru e limpede: proza bănățeană nu a fost neaparat «provincială». Doar dacă malițioșii judecători ai textelor vor contrage dimensiunile ei adecvându-le unui program eminamente localizator sau în expresia sa «dialectală»; Mai degrabă există o proză a specificului bănățean cum există una națională, și una și alta necesitând noi raportări, alte definiri decât cele nefericit consacrate, după cum este (mai este?) nevoie și de o altă înțelegere a raportului dintre ele. Avem, de fapt, o proză circumscrisă unei direcții europene, ca gen, tipologii și modalități. Dorina V. Ienciu cu *Cataclismul anului 2000* (1933) și, mai ales, Ilie Ienea cu *Ard luminile-n Vitol* (Timișoara, Tipografia Huniadi, 1937) ilustrează astfel direcția fantasticului într' o literatură care și așa venea cu nivelele ei simili-ancestrale, misterioase, ciudate. Pe Ienea, Petru Comarnescu (*O fantezie cu perspective milenare*, în *Timpu*, 17 Ianuarie 1943) îl asemuia cu James Joyce, socotind că și depășește majoritatea confrăților (v. și M. Golan, *Luminile Vitolului*, în *Helion*, Timișoara, Iunie 1988, p. 61-62).

LUI AVRAM IANCU

Ajuns-am astăzi iar în genunchiați
Și ni-s pustii mănoasele ogoare,
Măiastra pasăre dinspre Carpați
De mult la noi nu vrea să mai coboare.

Suntem parcă la moarte condamnați
Plătim și pentru razele din soare,
Ciobanul dac lipsit de aștrii frați
Prin temnișă, în bezne grele, moare.

Cum unii ajutor pe la străin
 Tot robi ca ieri, încearcă a 'l căuta,
 Eu la mormântul tău din Țebea vin
 Sub al lui Horia nalt gorun de-oi sta
 Să știi tu, Iancule, dacă ma 'nchin,
 Așteaptă țara, învierea ta!

Crucea lui Iancu

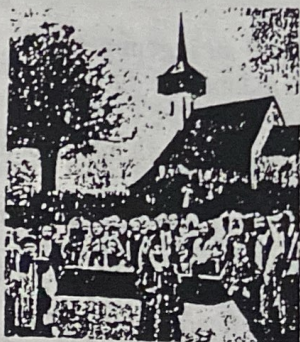
La Blaj te-ai ridicat pe o colină
 Unde odată Iancu și-ai lui frați
 Jurat-au ca sub prapuri de lumină
 Că nu mai vor să stea în genunchiați.

Credința 'n luptă fiindu-le deplină
 Știau, doar de-or cădea sacrificiați
 Va coborî dreptatea cea divină
 În plaiul dintre râuri și Carpați.

Astfel dacă dușmanii într' o zi
 Pe tine, cruce, orbi te dărâmară
 Din noi a te-alunga n' or izbuti
 Căci Iancu și ai lui nu au să piară,
 Le dă putere și îi ține vii
 Curata dragoste de neam și țară.

1992

Ovidiu Vuia

CONF. Dr. VASILE SURD

STARILE CRITICE ALE RURALULUI din ROMANIA

Spațiul rural ocupă aproximativ 90% din suprafața teritoriului național (213. 750 Km²) fiind alcătuit din 13. 123 sate, organizate administrativ în 2. 668 comune.

Populația rurală (10. 387. 682 locuitori la 7 Ianuarie 1992) reprezintă 45, 6% din populația totală a țării.

Aprecierea importanței ruralului pentru România se poate deduce prin prezentarea unor informații statistice relevante. Astfel, populația ocupată în activități primare este de aproape 3. 100. 000 persoane, ceea ce reprezintă 30, 7% din totalul populației ocupate. Ponderea agriculturii la realizarea P. I. B. (produsul intern brut) este de 18%. Agricultură a avut și are un rol determinant în echilibrarea balanței de plăți externe. Astfel, la nivelul anului 1985, ponderea exportului agricol era de 77, 19% din totalul export (22, 15% în 1990).

După al doilea război mondial evoluția firească, normală, a ruralului a fost dereglată în mod radical ca urmare a evenimentelor de ordin politic și implicit a celor de factură economică, ce s' au succedat în spațiul geografic național.

După 1945, în evoluția ruralului din România se pot desprinde cinci etape distincte:

- 1 - etapa cotelor pentru despăgubiri de război (1945-1956);
- 2 - etapa colectivizării în masă (1956-1962);
- 3 - etapa industrializării forțate (1963-1984);
- 4 - etapa achitării intensive a datoriilor externe (1985-1989);
- 5 - etapa destrămării structurale și economice socialiste a ruralului (decembrie 1989-actual).

Evenimentele din Decembrie 1989 au găsit România cu un sold financiar pozitiv, estimat la aproximativ 4, 5 miliarde

dolari. Așa cum s' a mai menționat, rolul agriculturii în vederea achitării datoriilor contractate în exterior, a fost determinant.

Etapa industrializării forțate a avut cele mai negative efecte asupra ruralului, constând practic în golirea demografică. În intervalul 1948 - 1977, ruralul a pierdut peste 5 milioane persoane (5. 126. 968), practic o valoare echivalentă cu aproape 1/ 3 din populația țării luată ca medie a acestui interval de timp (Matei I., Mihăilescu, M. - 1985).

În perioada interbelică populația rurală a României se caracteriza prin (V. Trebici, 1985):

- structură tânără din punct de vedere al vârstei;
- nivel mai ridicat de natalitate și mortalitate;
- un potențial reproductiv mai mare (populația feminină de vârstă fertilă era mai numeroasă);
- o dimensiune mai mare a familiei, legat de tradiția istorică;

- un nivel foarte scăzut al divorțialității;
- nivel moderat al nupțialității.

Etapa actuală se caracterizează prin:

- îmbătrânirea demografică excesivă a ruralului;
- nivel mai ridicat de natalitate și mortalitate în raport cu urbanul (natalitatea - 12, 9% în rural și 11% în urban, mortalitatea 13, 9% în rural și 8, 2% în urban - 1991);
- un potențial reproductiv mai redus în raport cu mediul urban datorită scăderii numărului femeilor de vârstă fertilă;
- o dimensiune scăzută a familiei pe fondul înrăutățirii stării economice;
- nivel scăzut al divorțialității (0, 82% rural, 2, 27% în urban - 1991);
- nivel scăzut al nupțialității (7, 5% căsătorii în 1991).

Stările critice actuale ale ruralului sunt generate de cauze de natură diversă:

- politică;
- structurală;
- topologică;
- edilitară;
- sanitară.

Acestea se conjugă în chip nefericit și întregesc un tablou general de criză a ruralului din România.

Abolirea sistemului politic comunist, în decembrie 1989 a avut un impact exploziv asupra ruralului. Lipsa unei strategii coerente de promovare a noii ordini economice și politice din partea celor care au preluat puterea, a marcat începutul stării de haos general.

Pentru economia rurală cea mai gravă lovitură a constat în separarea bruscă, parcă premeditată, a obiectului muncii - pământul, de către mijloacele mecanice de muncă, ca forme de proprietate (pământul a trecut în posesia țăranilor iar mijloacele mecanice de muncă, în special tractoarele, au rămas în posesia statului). O agricultură și așa slab mecanizată (71 ha teren arabil/ tractor) a fost frustată de suportul său vital. Pe lângă acest neajuns major, reforma a surprins un spațiu rural lipsit de țărani, stare deja pusă în evidență încă din 1985 (pe seama acestei stări de fapt s' a lansat și gluma: " în anul 1907 țăranii strigau - Vrem pământ iar în 1990 pământul striga - Vrem țărani").

În anul 1990 din 10. 597. 876 persoane câte locuiau în rural, țăranimea efectivă reprezenta 34, 9%, categoria muncitori-țărani 47, 1%, intelectualii și funcționarii 6, 6% iar alte categorii 11, 2%. Numărul tractoarelor fizice s' a redus cu aproape 14. 000 (13. 831) față de anul 1980, adică cu 1. 053 tractoare fizice/așezare rurală. Producția națională de îngrășăminte chimice a scăzut drastic, de la 1. 113. 000 tone (1980) la 463. 700 tone (1991) iar cantitatea de îngrășăminte organice disponibile pentru agricultură s' a redus de la 25. 023. 400 tone la 16. 910. 200 tone, pentru aceeași ani de referință.

Plugurile pentru tractor au scăzut ca număr de la 103. 137 unități la 73. 384, cel al semănătorilor mecanice de la 48. 970 la 34. 988 iar cel al combinelor tractate pentru recoltat furaje de la 16. 876 bucăți (1980) la 2. 627 (1991).

Pe acest fond al "statutului demografic" și al declinului înzestrării tehnice s' au pus în evidență următoarele stări de fapte:

- abandonarea unor practici agricole moderne, consacrate în țările cu economie avansată;
- abandonarea marilor sisteme de irigații din sudul țării și din Dobrogea;
- nepreluarea în circuitul agricol anual, firesc, a unor importante suprafețe de teren (aproximativ 3 milioane de hectare în anul 1991);

- distrugerea și înstrăinarea neselectivă de bunuri mobile și imobile ale fostelor unități agricole de stat (aceste practici amintesc de cele ale bolșevicilor din 1917 când au început distrugerea căilor ferate în Rusia pe considerentul că au fost construite de regimul burghezo-moșieresc);

- defrișări haotice și sălbătice, inclusiv în spații ecologice critice (după informațiile cumulate din presă se apreciază că au fost "rase" de fondul forestier, numai în anul 1991 peste 50.000 ha de pădure);

- fărâmițarea excesivă a fondului funciar prin redobândirea terenului agricol avut în proprietate anterior colectivizării.

Vârsta medie a populației agricole rurale depășește 50 de ani iar a celei din industrie este de aproape 35 de ani. Într'un asemenea context, ruralul nu mai dispune practic de masa de țărani și tehnica necesară, capabile să-i mențină, să-i fortifice și să-i amplifice rosturile lui firești.

Ruralul în România a fost "golit" de elementul său vital, populația tânără. Generația îmbătrânită și vlăguită a ruralului este marcată de parcurgerea a două stări de șoc negative:

- cel din tinerețe, al cooperativizării, când a fost depusă de pământ;

- cel actual, când este neputincioasă în a-și lucra pământul redobândit.

Ruralul de azi se menține prin conviețuirea și "țeserea" a trei generații de sacrificiu:

- una de agricultori îmbătrâniți, ce a suportat greul războiului și al colectivizării, incapabilă de a remonta viața economică a ruralului;

- una de muncitori-țărani (navetiștii de ieri și de azi), epuizată fizic ca urmare a dublului lor statut economic;

- o generație tânără, foarte restrânsă numeric, fără experiența necesară și fără puterea economică cerută de punerea în mișcare a mecanismului agriculturii private moderne.

O altă stare critică a ruralului derivă din excesiva fărâmițare a proprietăților funciare și din revenirea la practici agricole extensive și tradiționale. Din calculele făcute de noi asupra unor sate din Depresiunea colinară a Transilvaniei s'a ajuns la concluzia că aproape jumătate din consumul de carburanți a mijloacelor mecanice se cheltuie cu deplasarea de la

o parcelă la alta. În medie, un tractor parcurge în plus în condițiile fărâmițării proprietăților funciare aproape 450 km/an. Revenirea la atelajele cu tracțiune animală amintește de practici agricole ale unor țări pe care le numeam până nu de mult "ale lumii a treia". Bovinele utilizate la tracțiune și munci agricole reduc considerabil producția de lapte, fapt ce are repercursiuni negative asupra potențialului de hrănire al populației și asupra bugetului familial.

După calcule generale, care nu au pretenția unor rigori excesive, România a înregistrat în trei ani (1990, 1991, 1992) pierderi în economia rurală de aproximativ \$50 miliarde.

Pe lângă stările critice de ordin demografic și economic, ruralul din România se confruntă cu stări critice de natură topologică. Acestea constau în alungiri și răsfirări excesive de vetre în majoritatea așezărilor rurale, stări ce conduc la cheltuieli excesive pentru echipare. Pentru echiparea unei gospodării din categoria "hodăilor" din Câmpia Transilvaniei, pentru a se înscrie în categoria celor moderne sunt necesare următoarele: 2, 7 km. drum acces; 1, 9 km. linie telefon; 1, 9 km. linie electrică; 1, 9 km. conductă aducțiune apă. Aceste nevoi, la prețurile actuale impun disponibilitatea unei sume de 10.000 \$/gospodărie. Dacă avem în vedere și restructurarea internă a gospodăriei, sumele sporesc considerabil.

Starea edilitară critică a ruralului din România rezidă în concentrarea excesivă a dotărilor vitale în centrele comunale și în slabul potențial de comunicație. La acestea se adaugă calitatea slabă a dotărilor de interes public, în majoritatea așezărilor rurale. Deși indicii de înnoire edilitară se ridică majoritar la 60 - 70%, casele noi ridicate nu satisfac majoritar ca funcționalitate și grad de confort.

Teoretic, în condițiile în care fiecare așezare rurală este legată una de cealaltă doar cu un singur drum, la nivel național trebuie să existe cel puțin 62.990 km. de drumuri rurale din care 60.000 km. trebuiesc modernizate.

Altă stare critică derivă din autarhia economică excesivă a gospodăriilor țărănești. Această practică cu greu va putea fi învinsă. Lipsa unei activități comerciale prompte și fluente, capabilă a suporta complementaritatea economică a diverselor spații geografice pe fondul factorilor istorici specifici, conduce în continuare la promovarea autarhiei în economia agricolă privată

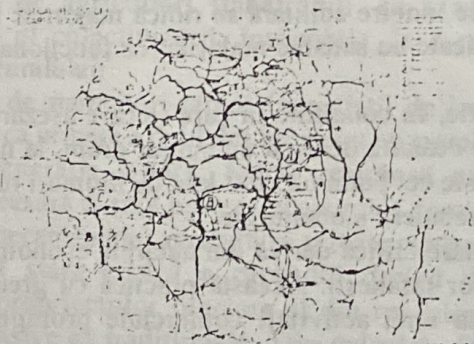
țărănească. Acest fapt are repercursiuni negative asupra nivelului și eficienței producției, precum și asupra organizării și stării de igienă a gospodăriei.

În final, se adaugă starea sanitară și de igienă a ruralului. Apa curentă lipsește în proporție 90% din cele aproximativ 6 milioane de gospodării rurale. Numărul medicilor ce deservește exclusiv ruralul este de 9 ori mai mic în comparație cu urbanul. Practicile de igienă personală curentă, consacrate în țările avansate, sunt substituite de cele tradiționale, care în majoritatea cazurilor se impun a fi abandonate.

Sistemul alimentar deficitar și unilateral, mai ales în zonele rurale montane, completează tabloul stărilor critice ale ruralului și-l transpun prin însumare și asociere de tip sistematic într' o stare de criză generală.

După părerea noastră, o restructurare a ruralului după modele agricole și edilitare moderne și eficiente, conduce la angajarea unor măsuri radicale în majoritatea zonelor țării.

Ruralul din România funcționează pe mai departe - din păcate - ca un veritabil sistem "drain", angrenat organic la sistemul de "drain", generalizat în care se află țara. Legea compensației la nivele regionale majore și la nivel global, acționează după aceleași reguli și formule imuabile. Îmbogățirea unora nu se realizează decât prin sărăcirea altora. Din nefericire, România face parte din categoria a doua.

ENGLISH SECTION

STEFAN OCTAVIAN IOSIF

1878 - 1913

The most compassionate literary figure produces by Romania remains to this day - and perhaps for all time - the tender Transylvanian, Stefan Octavian Iosif.

In describing the birthplace of this soul-stirring poet, C. Albu tells us that Iosif came from that part of Transylvania where the national dress has even today something of the ancient Dacian magnificence about it. There old men bedeck themselves with silver braids about their shoulders; there young maids in wrap-arounds, wives in pinafores and matrons in colorful head coverings, held in place with elaborately worked gold pins, proudly display their delicate handwork on festive days. There everything that happens is part of the overall plan of a Supreme Being, and the passing of time is measured by the length of a man's shadow. All of these regional niceties will be found reflected clearly in Iosif's writing.

In much of his poetry Iosif preoccupied himself with vivid memories of a distant past, with agonized longings for the home he left on the far side of the Carpathian Mountains, the home to which he so desperately wanted to return to when illness ravaged his frail body. He was a dreamer and sentimentalist who, out of his visitations with history, brought to his literary output a deep nostalgia for the heroic past, a past which he approached with a humility and diffidence bordering

on reverence.

Born in Transylvania in 1878, he completed high school and received his bachelor's degree at Bucharest, following which he spent some time traveling abroad with the financial aid of friends. Upon his return to Romania he accepted a modest position as custodian of the Carol I University Foundation. He was the victim of a short-lived, unhappy marriage, becoming ill quite suddenly of a mysterious disease. On the eve of the Romanian military campaign against Bulgaria in 1913, as Iosif lay dying in his hotel room, he heard the mobs marching past his window singing his composition "To Arms". Gathering all the strength remaining in his weakening body, he left the bed to join the roaring crowd gathering for mobilization outside. But the excitement and strain were too much for him. The next day he lay dead in a hospital.

When the news of Iosif's death was announced, another Transylvanian poet and good friend named Chendi, was so overcome by the tragic news that he committed suicide. The two were buried side by side in graves that today are neglected and forgotten by those for whom both writers showed so much concern and devotion.

Aside from his poems, Iosif collaborated with D. Anghel on several plays, contributed material to numerous literary magazines of the day and translated into Romanian the writing of Peofi, Heine, Ibsen, Verlaine and others.

Romanian literary critics are unanimous in their opinion that Stefan D. Iosif has suffered a great injustice at the hands of posterity. That opinion seems fully justified inasmuch as his poetry played a vital role in the early development of Romanian literature and has been freely imitated by many modern Romanian poets.

Nicolae Novac

MARK GOSPEL*

This is the second Gospel from The New Testament. Its author is considered to be Holy Saint Mark. In the books of the New Testament he is mentioned either as John - a Jewish name - or as Mark - a Roman name. It is known he lived in Jerusalem where Marie his mother owned the house in which The Lord's Supper took place and the Holy Eucharist was established.

Some researchers assume that he is the young man, carrying a jar of water, who met Peter and John at the city gate from Betania to show them the house decided for the Lord's Supper to be held [Mk. 13-14; Lk. 22, 10]. Others consider him as to be the fellow who coming to Jesus asked Him "what must I do to inherit eternal life?" [Mk. 10, 17-20]. Then in the gardens of Ghetsiman, Mark was that young man who following Jesus and His disciples and wearing nothing but a linen garment, left his garment behind and fled naked when the chief priests sized him [Mk. 14, 51-52].

Another tradition states that Mark belonged to an old priest's family from Levy tribe together with Barnaba, his relative. He was coming to Christianity and devoted his life to Gospels. According to others, Mark was among the 70 disciples of our Savior, together with Joseph from Arimateia, Nichodim, Luke, Cleopa and others.

Let us retain the essential, that is the fact that Mark met our Savior, saw Him and listened to Him many

* Seminar paper at Santa Clara University in Graduate Program, M. D. under Prof. Joseph A. Grassi.

times. Anyway, he and his mother belonged to a circle more or less large of Jesus disciples. This certitude arise also from the fact that Saint Peter after marvelously escaped from prison, in which he was put by Irod in the year 44, came into Marie ' s house. Here was the place where many Christians were gathered, that means here was an important Christian center, as it was before [Acts, 12, 12-13]. From the very same place Saint Paul and Barnaba (Mark ' s uncle) took Mark for a trip to a new Christian community in Antioch of Syria, from where they began together the first Missionary journey up to Perga of Pamphilia. In this place they separated and Mark went to Jerusalem. However Mark remained a precious collaborator of Saint Apostle Paul, standing beside him in Paul ' s first captivity in Rome, at the beginning of the year 63 [Col. 4,10]. In the second captivity, S. Paul asked Timothy to bring Mark with him, because Mark could help him in his ministry[II Tim. 4, 11].

Later on, Saint Mark became the disciple of Saint Apostle Peter as stated by both Holy Scriptures and the Church Fathers : Irineu, Clement of Alexandria and Eusebiu. Saint Peter named Mark his "spiritual son" [I Peter, 5, 13], which means that Peter in fact baptized him. Actually Mark, at the request of Christians from the capital of Roman Empire - Rome, put on paper the sermons preached by Saint Peter. Therefore, the second Gospel is written by John-Mark inspired by the sermons of Saint Peter, whose disciple he was. This fact is directly attested by Papia - the Bishop of Jeropole in Frigia - around the year 140.

The authenticity of the second Gospel is confirmed by the Church Fathers. Thus, Clement of Alexandria asserted that: when Peter preached the Word of the Lord in the city of Rome and, urged by the Holy Spirit, preached the Gospel, many people present there begged Mark to write down all the sermons together. This request was made to Mark because he was the one who folowed Peter a long period of time and could remember all his words. Thus Mark wrote the Gospel and imparted it to all of those who asked for it, and from that time on it was considered as Mark ' s Gospel. When Peter found out about this action, he neither prevented

nor hastened Mark from doing it. Naturally, the second Gospel was read and used by the Holy Fathers: Clement - the Roman, Ignatiu of Antiochia, Justin - the Martyr, Origen, Tertulian, Muratory Fragment, "the lists" of Holy Fathers (Athanasie - the Great, Kiryl of Jerusalem and Gregory of Nazians).

Another confirmation of Mark's Gospel resides in its content by itself:

- the use of *kal* (and) as link between sentences is a Jewish way of speaking.

- the knowledge of geography and institutions of Palestine.

- the detailed description of place, individuals and circumstances in which some facts of the Savior life took place.

All these clearly demonstrate that Mark was an eye witness to the facts he described. Then, the exact description of Saint Peter's sermons reveal to us details concerning the life of Peter and his character with all his shortcomings and modesty.

The place where the Gospel is written is Rome, where Peter was preaching during his last period of life, The proof is in Mk. 15, 21, in which it is written that Simon - the Corinean who carried the Savior's Cross was in fact the father of Alexander and Ruff from Rome [Rom. 16, 13].

The language in which the Gospel is written is Greek - the common every day dialect. This language was spoken in all the territory of the Roman Empire, so also in Rome. This is what all the Church Fathers affirmed. The style is simple, expressive, full of details and captivating.

The period of the Gospel writing is around the end of the first captivity of Saint Paul in Rome (Ys. 61-63) when Saint Peter arrived in Rome. During this period of time Mark was asked to write down the Peter ' s sermons. More exactly the Gospel was written in the year 62 or 63, because it is known that Saint Luke, who wrote his Gospel in 63-64, had already seen the Mark Gospel.

The Goal of the author is to convince the Christians coming from heathens that Jesus Christ is the Son of God. This is why Mark focused on the life and

facts of our Savior, the way they were preached by Peter, but summarizing. Next he explains those things which were familiar for people from the Holy Country, but unknown by the people to whom the writing was dedicated. For example:

- the olive tree mountain in front of the Temple [13, 3].

- Aramaic expressions like *Boanerges* that means "Sons of Thunder" [3, 17]; or *Ephphata* which means "be opened" [7, 34].

- mosaic religion descriptions like washing the hands before eating [7, 3]; the sacrifice of the Passover lamb [14, 12].

- substitution of Greek words by their Latin synonyms usual in Rome like "two cooper coins=a fraction of a penny" [12, 42].

In the Gospel of St. Mark the accent is put not on the Old Testament or on the teachings of our Savior (as in Matthew, for example) but on His unusual deeds which could impress upon the heathens to whom the message was dedicated. That is why Mark emphasizes the miracles performed by Jesus, such as the driving away of demons and the resurrection of the dead culminating with the Resurrection of Christ and His presence until the Ascension. In conclusion the Gospel of St. Mark is a Gospel of deeds.

The Gospel plan. The Gospel has 16 chapters divided into two parts, which are preceded by an introduction. Part I contains chapters 1-9, which describe the Savior as the Son of God and His deeds in Galilee. Part II contains chapters 10-16, which tell about the deeds of Jesus on His way to Jerusalem and in Judeea. At the end of part II are described The Crucifixion, The Death, The Resurrection and The Ascension.

Little is known about the end of Saint Mark's life. Namely, that he left Rome during the persecution by Nero and went to Egypt, where he preached in Alexandria, setting up a church. He died a martyr in Alexandria around the year 89 A. D.

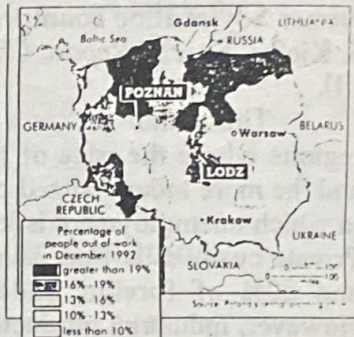
Fr. G. Naghi

POST-COMMUNIST RECOVERY

SPECIAL REPORT - POLAND TURNS THE CORNER

WARSAW: A remarkable economic transformation has opened the way for thousands of new products, but the tide is still struggling to ease the transition toward high unemployment.

Through ingenuity and persistence, Poland is creating a market-based economy and a democratic society.

The country has turned the corner in its transition from communist rule. It is the first Eastern European state to emerge from severe post-communist recession, with private enterprise acting as a powerful motor. More than half of working Poles hold jobs in the private sector, and most trade has been redirected from East to West.

With each passing month, Warsaw looks more prosperous - from its brand new international airport to its well-dressed pedestrians.

But Poland is not just Warsaw. In depressed agricultural regions and dying one-industry towns, unemployment and frustration pull at reforms like a dangerous undertow. Even in the capital, recovery has left some citizens behind.

This current of discontent may well sweep Prime Minister Hanna Suchocka out to sea when the parliament takes up a vote of no confidence in her government tomorrow. Political instability, however, is nothing new to Poland.

As observers point out, Poles have had four governments in as many years and still manage to move forward.

The above summary of a "Special Report" on Poland's genuine effort and significant result in changing the central-command economy of the former communist system into a gradual market economy offers a good example for all other former Soviet Bloc countries, including Romania (see Francine S. Kiefer, *Special Report*, *Chr. Sci. Monitor*, May 26, 1993, pp.9-14).

The author makes a distinction between the agricultural regions where the pace of transformation and progress is slow and the more industrialized cities like Krakow, Warsaw and Lodz in which unemployment is low and conditions of life prosperous. Private business is flourishing; Ninety percent of retail business and 80% of foreign trade are conducted by private firms. However, industrial production is still 70% in the hands of state-run companies. This is due to the lack of investment capital and to the "lame banking system" which is burdened by unpaid debts from state industries. The author informs us that the Polish Parliament (the Sejm) has privatized over 2,000 former state enterprises but some 6,000 of them are still in state hands.

The entire process of economic transformation was facilitated by the decision of the Paris Club of creditor nations, which decided to write off half of Poland's \$32 billion debt.

As far as relations with the E. C. are concerned, Poland has been granted the status of associate E. C. in 1991. Its commercial rapport with the Community has resulted in 60% of Poland's exports going to the EC and another 18% to other West European countries. In addition, the European Commission recently adopted measures to hasten the integration of Poland the Czech and Slovak Republics, Hungary, Bulgaria, and - as the last one - Romania into the E. C.

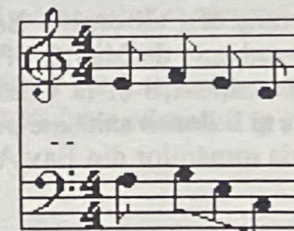
A brief sketch of the "Church's popularity" shows a declining role by the Catholic Church in the life of the people. Though the church membership continues to be as high as 95%, the influence of the church is now less than at the time when the Church was the best stronghold opposing communism - as the murder of the Rev. Jerzy Popieluszko by secret police agents in 1984 demonstrated. The percentage of approval of Catholic Church doings has gone down from 70% to 40%. However, the teaching of religion has been back in school since 1990. The law left it up to parents of grammar school students to decide whether

their children "should take the religion class or not." In high school the decision is left up to the students.

(I. J. S.)

Prezențe românești în America

Sub patronajul **EBENEZER LUTHERAN CHURCH** a avut loc la 14 Martie a. c., în San Francisco concertul cunoscutului și apreciatului violonist **EUGEN STOIA** acompaniat de pianistul italian **ROBERTO TURRIN**. Iată cum a fost caracterizat conaționalul nostru în prezentarea însoțitoare la concert:

*Mastro Stoia studied at the National Conservatory of Music in Romania, with Georg Kulenkampff and Max Strub at the Musik Hochschule in Berlin and with the famous Romanian composer and violonist George Enescu in Paris. Concertul a fost recepționat ca atare de presa americană și italiană cu binemeritate elogii la adresa Dlui **EUGEN STOIA**. Iată ce scrie *The San Francisco Chronicle* despre solist: "a virtuoso performer with a splendid tone and masterly technique"; *The New York Herald Tribune* caracterizează arta Dlui **EUGEN STOIA**: "warm and gracious tone, clean and fluent technique" iar prestigiosul jurnal venețian *Il Gazzettino*: "the stupendous performance of violonist Eugene Stoia". La acestea adăugăm și modestele noastre felicitări cu speranța că va onora și Casa Română cu un viitor concert.*

Dacă pe tărâmul muzicii avem dintre românii americani așa nume prestigioase, iată că și în cadrul prestigioasei Universități din Berkeley românii nu se lasă mai prejos. Astfel putem consemna prezența Dnei **MARIA NEACȘU** la expoziția de pictură de la THE WORTH RYDER ART GALLERY din cadrul University of California - Berkeley, în luna Aprilie, cu un tablou de inspirație modernă, intitulat: *"Behind the curtain"*. De fapt Dna **MARIA NEACȘU** nu este la prima "ieșire" în public. În răstimpul August 1990- Mai 1992 a mai avut patru expoziții la Diablo Valley College ceea ce mărturisește intensă ei activitate de șevalet, activitate care a determinat primirea fostei economiste la University of California - Berkeley unde studiază acum pentru titlul academic de Master of Fine Arts Degree. Cu speranța unei viitoare expoziții și la Casa Română îi împărtășim felicitările noastre și îi dorim sănătate pentru a mai realiza și alte lucrări spre mândria românilor din Bay Area.

Între 12-14 Martie a. c., a avut loc la **Pasadena SIMPOZIONUL ȘTIINȚIFIC** cu tema *"Oxidantii și antioxidanții biologici. Noi perspective în cercetare și efecte medicale,"* sponsorizat de UC - Berkeley și University of Southern California. Printre participanți, profesori și oameni de știință americani cum sunt: **Lester Packer**, Ph. D., Profesor de Fiziologie la Departamentul de Biologie Moleculară al UC-Berkeley, **Bruce N. Ames**, Ph. D., Profesor de Biochimie și directorul Institutului Național de Științe pentru sănătatea mediului, **Gladys Block**, Ph. D., Profesor de Nutriție și Sănătate Publică, putem menționa și o româncă: **Anastasia Constantinescu**, Ph. D., cercetător la Departamentul de Biologie moleculară și celulară de la University of California - Berkeley. Ea a participat cu două lucrări despre prevenirea deteriorării

oxidative a celulelor roșii din sângele uman. Mecanismul propus de dânsa, reciclarea enzimatică a vitaminei E a fost primit cu viu interes de participanți.

În luna Aprilie a. c., a avut loc un Festival cultural internațional în nordul Californiei realizat de studenții de la Humboldt State University, în cadrul Universității, urmat de dans, mâncare și muzică. S' a derulat un bogat evantai al prezenței diferitelor etnii, fiecare cu specificul național din Mexic, Afganistan, Belgia, Bulgaria, Germania, India, Thailanda, Japonia, Filipine. Spre satisfacția noastră putem consemna și prezența României. Iată ce scrie presa locală *The Lumberjack* în numărul din 21 Aprilie a. c., : **"ANTON MUNTEANU, from Transylvania, Romania, and LIBBY SMULTEA, a French senior, showed Romanian rugs and other ethnic artifacts. They also served mititei, a ground beef and pork dish seasoned with garlic and peppers. MUNTEANU attends the International ELL, and said he wants to pursue his undergraduate education at HSU"**

CONGRATULATIONS GRADUATES

ELISABETA-ELENA SMULTEA, - fiica Doamnei și Dlui Prof. Ilie Smultea, președintele organizației, - născută în Eureka, California, la 25 Decembrie 1965, după terminarea studiilor secundare le continuă pe cele universitare la Humboldt State (CA) devenind graduată anul acesta cu un Major în limba franceză. Tânăra Elisabeta (Libby) a fost o admirabilă contribuitoare la zeci de programe aniversare ale

Casei Române & Capela de-a lungul anilor. Iar cu acest însemnat prilej din viața ei îi adresăm calde și sincere felicitări dorindu-i mult noroc și succes în viață.

IOANA LAZARESCU, fiica apreciatei noastre soliste și cântărețe de strună, Dna Cati Lazărescu din Fremont, California, a venit în America împreună cu părinții ei în anul 1988. Deși suferințele cauzate de pierderea tatălui la scurt timp după sosire au fost imense, a reușit să-și continue studiile. Născută la 7 Ianuarie 1971 în București și-a început școala în țară, a continuat-o în Suedia și iată

că aici reușește să devină graduată de la Travel Airline College, domeniu în care și lucrează. Sincere felicitări și îi dorim mult spor în continuarea studiilor universitare ce le intenționează.

MIHAELA-ALEXANDRA DINESCU din Hayward este originară din București, România, unde s' a născut la 26 August 1974. Venită în America împreună cu părinții, Dl și Dna Petre și Critiana Dinescu, acum câțiva ani și-a făcut liceul aici în California iar anul acesta devine graduată de la High School. Asigurându-o de aprecierea noastră îi dorim mult

succes pe viitor în dorința ei de a-și continua studiile de medicină, secția de stomatologie.

LIGIA NISIPEANU din Fremont, fiica Dlui și Dnei Radu și Maria Nisipeanu este originară din România unde s' a născut la 4 Noiembrie 1974 la București însă venind în America de mai mulți ani împreună cu părinții (1981) și-a făcut întreaga pregătire școlară aici iar în zilele acestea a devenit graduată de la James Logan High School din Union City. Dispunând de o bună pregătire a fost acceptată

la California State University din Hayward unde va studia psihologia. Ne alăturăm și noi bucuriei părinților felicitându-o din inimă și îi dorim mult succes în continuarea studiilor.

Chris Ranga

Cei doi tineri frați - **LUKI și RADU RANGA**, și-au încheiat câte o etapă de studii și au obținut diplome. Originari din Banat unde s' au și născut, Luki în 2 Aprilie 1973 și Radu în 27 Septembrie 1975 au venit în America de mai mulți ani continuându-și pregătirea școlară. **LUKI** a obținut, cu remarcabil succes, diploma de la Junior Merritt College și a fost admis spre continuare la University of California - Davis în anul III (junior) iar **RADU** pe cea de High School. Fiind un pasionat ciclist va dedica un an antrenamentului la bicicletă cu speranța să se califice la concursuri cicliste cât mai răsunătoare. Îi felicităm și le dorim deplin succes în efortul și aspirațiile lor.

C A R T I

Zbigniew Brzezinski, *Out of Control Turmoil on the Eve of the 21st. Century*, Scribner's Sons & R. Stewart, 1993, pp.

A apărut o nouă carte de reflecțiuni asupra situației internaționale după terminarea războiului rece. Este vorba de *Out of Control Global Turmoil on the Eve of the 21st. Century* (Tulburări anarhice globale în pragul secolului 21), de binecunoscutul politolog și strategist Zbigniew Brzezinski fost prim-consilier de securitate națională sub președinția lui James Carter și în prezent membru al Centrului de Studii Strategice Internaționale din Washington D. C. El crede că neputința Statelor Unite de a converti poziția de putere globală de care se bucură în prezent într' una de autoritate globală efectivă poate să intensifice starea de instabilitate internațională. Această slăbiciune provine din ceea ce el numește *America's moral malaise... If you don't have criteria based on some absolutes*, de ordin moral or religios nu poți selecționa. De exemplu reacțiunea Occidentului în fața evenimentelor din Bosnia este *cu totul imorală și lipsită de orizont*. Autorul crede că noi nu suntem încă pregătiți să putem controla aspectele geopolitice globale. Unul este proliferarea nucleară, al doilea este izbucnirea conflictelor etnice. La acestea se mai adaugă progresul tehnologic prin care se poate distruge viața și mediul înconjurător. Societatea este pe cale de a-și pierde elementele morale și simțul de *right and wrong, and justice and injustice*. Ca exemple autorul citează *declinul coeziunii de familie și al valorilor religioase*. Totuși, Dl. Brzezinski crede că *recunoașterea problemelor este primul pas înspre rezolvarea lor*.

Cartea se poate procura de la editura Scribner's Sons & R. Stewart la prețul de \$ 21.

(I. J. S.)

Florian I. Goga, *Un profesor, un cercetător, un savant - Profesor Dr. Ing. Ștefan Nădășan*, Timișoara, 1992, pp. 112.

Am primit recent la redacție, între altele, o scurtă dar impresionantă lucrare despre viața și opera unui om de știință și strălucit dascăl la facultatea de electromecanică de la Școala Politehnică din Timișoara, profesorul Ștefan Nădășan (1901-1967).

După absolvirea școlii elementare în orașul natal Timișoara, tânărul Ștefan Nădășan a urmat cursurile secundare în Austria (Eisenstadt) și a fost între primii admiși la noua Școală Politehnică din Timișoara în 1920. Cariera inginerească și-a început-o la căile ferate unde după un studiu de 2280 de defectare a osiilor vehiculelor de cale ferată a propus și s' a acceptat introducerea fontei de mare rezistență și durabilitatea materialelor.

Paralel cu munca și cercetările dedicate tehnicii căilor ferate Ștefan Nădășan și-a continuat studiile academice și a obținut titlul de doctor cu teza *Rezistența dinamică a fontei* în 1938. Un an mai târziu a fost numit conferențiar la catedra de rezistența materialelor iar în 1942 a fost avansat la rangul de profesor.

Cursurile lui ... redactate cu precizie inginerească... au fost deosebit de apreciate de către studenți, profesori de la institute de învățământ superior și de cercetători. Printre studenții formați și inspirați de Ștefan Nădășan, autorul amintește între alții, nume ca Eugen Iovițiu, Mircea Rațiu, Iosif Haidu ș. a.

Un alt domeniu de activitate a ilustrului profesor a fost sudura. A inițiat publicarea unei reviste cu același nume (SUDURA), care ... a adus prețioase informații cu privire la realizările cercetătorilor și a oamenilor de știință din lume. Prin comunicările științifice susținute la conferințe și congrese naționale și internaționale (Belgia, Finlanda, Franța...) Ștefan Nădășan a purtat cu demnitate și respect numele țării lui și a fost onorat cu diplome și înaltă apreciere. ... Toate acestea impuneau știința românească în concertul națiunilor cu largi tradiții științifice. După o muncă titanică și realizări incontestabile, prof. Ștefan Nădășan se stinge, prea timpuriu, la vârsta de 66 de ani.

Lunga listă a lucrărilor publicate și numele distinșilor ingineri și oameni de știință formați la școala lui îi vor continua opera și-i vor păstra și onora memoria cuvenită. Însuși autorul acestei biografii se numără printre distinșii lui discipoli în științe.

(I. J. S.)

MEMORIA, Revista gândirii arestate, 1992, I, Nr. 5, Editată de Uniunea Scriitorilor din România, pp. 144.

Prin bunăvoința unui conațional am ajuns în posesia acestei interesante reviste redactată de Banu Rădulescu - cunoscut anticomunist, maltratată la "colț de stradă", de niște "necunoscuți", fapt făcut cunoscut și de admirabila Doamnă Doina Cornea. Revista este editată într' o ținută grafică și de conținut, astăzi, de excepție, în peisajul jurnalistic contemporan din România. În sumarul revistei găsim "nume" cu adâncă rezonanță în conștiința românească de pretutindeni și câțiva mai puțin cunoscuți, până acum lumii din afara pușcăriilor. Totuși, cei preocupați de adevărata gândire i-au cunoscut, *în secret*, și pe aceștia. Dintre "pușcăriași", articole de mare sensibilitate, emoționante până la lacrimi, poartă semnătura lui GABRIEL ANDREESCU, MIRCEA VULCANESCU, ION CARAION, IOAN VICTOR PICA, NICOLE VALERY, AUREL STATE, RADU R. ROSETTI, mesaje unora parvenindu-ne de dincolo de mormânt, prin sacrificiul personal al altora, scăpați ca prin minune de tornada ucigătoare comunistă. Cu alte cuvinte, cei scăpați editează, continuându-și sacrificiul - devenit de acum firesc pentru ei - pe cei care nu mai sunt, adăugându-și și pe alți *curați* condeieri, la fel de sensibili, care dacă ar fi "prins" perioada sigur se găseau, împreună, după gratiile, expuse cu atâta larghețe și generozitate de comuniști. Dintre "nepușcăriași" ¹ sunt ANDREI PIPPIDI, PAUL CERNOVODEANU, AL.

¹ Fără a fi în posesia vreunei dovezi, deci, clasificarea noastră este pur arbitrară cu precizarea anticipată de a ne cere scuze dacă este altfel (Gh. N.)

SANDULESCU... și ... PLATON, pe care încă, Dl. tov.. Iliescu cu ai săi, nu l-au găsit. Deși suntem convinși că l-au căutat cu asiduitate. Ce avea și Platon asta să scrie despre *Rădăcinile tiraniei* ? (p. 130). Având în vedere graba cu care doresc să se "restaureze" cei aflați acum la Putere în scaunele încă calde ale antecesorilor staliști, ei au toată șansa,... ca din "nepușcăriași" să devină, trecând cu brio în prima categorie, așa cum destul de ușor ne lasă să înțelegem atitudinea noilor - vechi staliști, față de Doamna Doina Cornea, în special, cât și față de intelectualitate, în general.

Din cele scrise de supraviețuitori se vede "aria largă a preocupărilor" comuniștilor din România: i-au trecut prin închisori și pe copii și pe femei așa cum descriu emoționant cele trăite IOAN VICTOR PICA în articolul *Copii în temnițele comuniste*, (p. 39-48) și NICOLE VALERY în *Femei în temnițele comuniste*, (p. 49-53). Deci, nu din cele auzite ci din cele trăite. GABRIEL ANDREESCU în articolul cu care se deschide revista, *Spre o filosofie a disidenței*, (p. 8-14) face distincție între "existența în sistem" și "consimțirea la sistem" mărturisind diverse momente ale activității sale "ilegale" din perioada ceaușistă până la arestarea sa întâmplată în 1987. Alți autori descriu incredibilele fapte petrecute în interiorul închisorilor precum MIRCEA VULCANESCU, în *Jurnalul de la "Arsenal". 18-28 mai 1946*, (p. 18-32); ION CARAION, cu ale sale *Poezii scrise în închisoare*, (p. 34-38). AUREL STATE, în *Asediul cetății fără turnuri*, (p. 100-105) mărturisește despre o alta rană nevindecată a poporului român, prizonieratul în Rusia, mărturisire salvată de NICOLAE CONSTANTINESCU și prezentată de REMUS RADINA. Această rubrică a fost deschisă de altfel de redactorul-șef BANU RADULESCU printr-un articol anterior despre *Decapitarea armatei naționale române (Katynizarea armatei române)*, sau mai exact masacrarea armatei naționale române prin prizonieratul de la sovietici, (p. 96-99).

Al doilea cerc al suferinței, adică copii celor închiși, mărturisesc cu mândrie și meditativă rezonanță educațională, despre demnitatea taților lor, uitând cu exemplară modestie despre propria suferință de o viață, precum AL. SANDULESCU în *Efectele dosarului Dalmațian*, (p. 75-82) despre tatăl său.

O rubrica specială, dar absolut necesară pentru neuitare se intitulează FIGURI DE MARTIRI ce conține articolul lui

RADU R. ROSETTI, *De dincolo de mormânt*, (p.124-129), dedicat martirilor Ștefan Dragomir, Lt. col. Botezatu și Aurel State. Două studii extrem de interesante prin natura interesului manifestat astăzi asupra temelor, aflate încă în umbra cunoașterii datorită regimului trecut, le descifrează cu competența recunoscută ANDREI PIPPIDI în *Falsa moarte a monarhiei* (p. 56-63) și PAUL CERNOVODEANU în *Basarabia*. 4. (p. 66-74), pe baza izvoarelor de prima mână, singurele aducătoare de lumină și adevăr. Revista mai conține o traducere din Mahatma Gandhi, *Viața mea* (p. 84-93) de CORINA-ANCA RADU, un eseu anticreștin - surprinzătoare prezentă în această revistă - intitulat *Un popor de solitari* creat de EMIL CIORAN, traducere de IRINA MAVRODIN, (p. 110-120) și, în sfârșit, o traducere potrivită din JEAN MOUTON despre *Supremul paradox al destinului național*, (p. 121-122) în care este reliefată percepția unui francez asupra soartei tragice a României moderne.

Revista se încheie cu un "martirologiu", adică *Catalogul celor uciși în lupta contra comunismului*, ajuns la litera D, în acest număr și un fel de specială "poșta a redacției" numită sugestiv *În căutarea omului pierdut*, (p.142-143), rubrica permanent deschisă celor din țară or din afara ei doritori să afle amănunte despre rudele sau cunoscuții lor trecuți prin temnițele comuniste și mulți dispăruți în mod misterios.

Salutăm cu adâncă satisfacție spirituală apariția unei asemenea benefice reviste care certifică speranța că totuși România nu va pieri cât timp va avea oameni de o asemenea condiție morală și nu mai puțin de o așa valoare intelectuală. Revista îndeamnă prin ansamblul ei la o nedisimulată susținere financiară (fără a o trâmbița gălăgios). Din finalul revistei aflăm unde se pot depune eventualele contribuții, Banca Comercială Română, Fil. S. I București, str. Londra nr. 10, cont 4721. 3. 16. 0016. 0. Credem în obligativitatea morală a -cel puțin- citirii acestei reviste, gândindu-ne la sacrificiul celor ce au fost și a celor care o editează expunându-se, încă, unei actuale și viitoare prigoniri.

(Gh. N.)

SPICUIRI DIN PRESA

CANALUL Rin - Main - Dunăre a fost

inaugurat la 22 Septembrie 1992. Această operă reprezintă împlinirea unui vis, de peste 1. 000 de ani și oferă navigație fluvială la cea mai mare înălțime din lume - 1. 340 de picioare deasupra nivelului mării. Lungimea lui măsurată de la cel mai mare și modern port, Rotterdam (Olanda), până la modestul port Sulina la gurile Dunării este de 2174 de mile (circa 3. 000 Km.).

Ideea unei astfel de căi de transport și comunicare a fost concepută de către împăratul Carol cel Mare în anul 793. Lucrările începute cu mii de brațe omenești au fost întrerupte din cauza unor ploii torențiale care au năruit tot ce se săpase și au forțat abandonarea planului. După mai bine de o mie de ani lucrările au fost reluate în 1837, de către Regele Ludovic I al Bavariei și canalul Dunăre - Main complectat 13 ani mai târziu, în 1850. Folosul practic n' a fost de lungă durată datorită apariției căilor ferate ca mijloc de transport. Totuși ideea legării acestui canal și cu fluviul Rin a fost reluată de către o companie

asupra construirii canalului de legătură cu Rinul care însemna cel mai mare proiect de lucrare publică din lume "an achievement of epic geopolitical proportions" (K. Danfort, *Rhein-Main-Danube Canal, Europe, March '93*, pp. 14-17). Costul se ridică la \$ 4, 1 billions sumă obținută ca împrumut (fără interes) de la guvern de către Co. Rhein-Main-Danube care va restitui împrumutul prin cele 55 de stațiuni electrice ce vor deveni proprietate de stat în anul 2050.

Gigantica lucrare a canalului de legătură se întinde pe o lungime de 107 mile - adică de două ori mai lung decât canalul Panama. Cât privește capacitatea de transport comercial pentru primii doi ani ea va fi de peste 5 mil. de tone anual iar după 8 ani se va ridica la 10 mil. de tone anual. Complectarea acestei construcții uriașe coincide, în mod fericit cu dezintegrarea Blocului Sovietic și va înlesni schimbul comercial a celor cinci țări răsăritene riverane, cu Occidentul, Marea Nordului și Marea Neagră își dau mâna peste inima bătrânului Continent European.

Recentele **lupte politice în Moscova** tind să demonstreze două genuri de rivalități. Una între președintele

Elțin și Congresul Deputaților Poporului; cealaltă între centrul de putere din Moscova și tendințele centrifugale ale subdiviziunilor administrative regionale care aspiră la o independență crescândă. Cu alte cuvinte, după desprinderea totală a fostelor republici sovietice și recunoașterea lor diplomatică de state naționale independente o fărâmițare amenință să se producă chiar în sânul așa zisei Comunități de State Independente pe toată întinderea fostului imperiu sovietic de la Karelia la Vladivostoc. La centru, rivalitatea este între Boris Elțin și Ruslan Kasbulatov președintele Parlamentului. După ce

Parlamentul nu l-a putu înlătura pe Elțin din funcția în care a fost ales în 1990 s' a căzut de acord asupra unui referendum ce a avut loc la 11 Aprilie curent și s' a scontat cu o victorie relativă pentru Elțin care va proceda la pregătirea unei noi Constituții.

Ambele instituții - președinția și parlamentul - au fost create în grabă de către Mihail Gorbaciov ca parte din "perestroika" menite să salveze ce se mai putea salva din vastul imperiu în declin. Primejdia însă vine de la cele 31 de regiuni administrative din Federația Rusă, din care cel puțin 17 s' au declarat independente sau s' au ridicat la rangul de republici autonome ca un prelude la totală despărțire de federație. Câtă vreme puterea de la Moscova este bântuită de rivalități și slăbită, procesul de desmembrare la periferie își continuă marșul spre destabilizare și fărâmițare teritorială.

Războiul civil din Yugoslavia Poziția Statelor

Unite față de războiul civil din fosta Yugoslavie care se desfășoară acum în Bosnia-Herțegovina a fost clarificată de către noul secretar de stat american Warren Christopher. Este categoric opusă acțiunii de "curățire etnică" a Serbiei și se alătură planului Vance - Owen. Cyrus Vance este mesagerul O. N. U. - lui iar Lord Owen este al Comunității Europene pentru negocieri de pace. Întrebarea este dacă prezența americană alături de ceilalți occidentali va fi suficientă să convingă Serbia că trebuie să renunțe calea forței militare și să intre pe cea diplomatică? Cele trei părți serbii, croații și musulmanii din Bosnia-Herțegovina trebuie să convină asupra împărțirii teritoriale. Aceasta presupune suspendarea ostilităților urmată de negocieri între cele trei părți care trebuie să fie dispuse pentru concesii. Dacă Serbia acceptă o retragere din teritoriile ocupate prin forță (este vorba de a ceda cam 30%). Bosnia-Herțegovina (adică musulmanii) se resemnează la cedarea a circa 40% din teritoriile dinainte iar croații sunt dispuși să negocieze în același spirit, unitățile de pace ale O. N. U. - lui ar urma să preia funcțiunea de observare și de prezentare a condițiilor de pace până la potolirea spiritelor războinice și la restabilirea conviețuirii pașnice.

Conflictul din Basarabia. Starea de tensiune cu ignorarea apelurilor de rezolvare pașnică a conflictului dintre forțele de securitate românești și minoritatea rebelă a rușilor din Transnistria continuă în republica independentă Moldova.

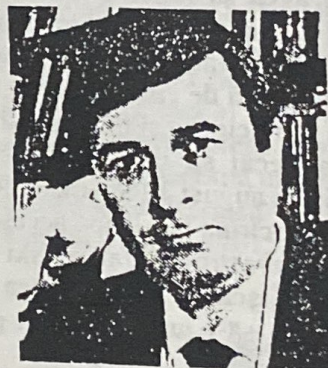
După ocuparea Basarabiei de către armata roșie, în 1944, fosta URSS a adăugat o porțiune de teritoriu la răsărit de Nistru la această provincie românească și a inventat o nouă republică Moldova. La dezmembrarea celor 15 republici sovietice din ultimii doi ani, Moldova a votat pentru secesiune din sistemul imperial sovietic și un puternic curent de reunificare cu România a cuprins o mare parte din populația basarabeană. În aceste circumstanțe minoritatea rusofonă din porțiunea anexată a Basarabiei a manifestat opoziție și s' a rupt de Moldova stabilind o republică a Transnistriei atacând cu violență forțele de ordine publică moldovenești.

Ziarul francez *Le Monde* descrie un moment al acestui conflict sângeros; Jean Baptiste Naudet, *Moldavie: Le conflit de Transnistrie. Les combats ont fait des dizaines de morts à Bender*, (23 Iunie, 1992, p. 7). Autorul descrie luptele desfășurate timp de mai multe zile pentru controlul orașului Bender (Tighina). Cu toate negocierile Ruso-Ucraino-Moldovenești și acordurile de a găsi o soluție pașnică, Armata a 14-a Sovietică nu s' a retras și continuă să susțină rebelii din Transnistria.

Oare recentul referendum din Rusia în care Elțin a câștigat suportul unei majorități onorabile pentru reforma de privatizare și credite agricole îl va determina să-și retragă și Armata 14-a din Republica independentă Moldova? Prezența acestei armate într' o țară a cărei independență și suveranitate au fost recunoscute de către Organizația Națiunilor Unite expune Rusia lui Elțin la critică legitimă pentru încălcarea principiilor de drept internațional și tendințe de imperialism. În același timp este bine știut că oponenții lui Elțin (Alexandru Ruțcoi și Ruslan Kasbulatov) se împotrivesc cu înverșunare la orice acțiune care ar diminua puterea militară de altă dată a fostei URSS.

Politica Statelor Unite față de Europa de Răsărit și de România

după războiul rece va depinde în mare măsură de "capacitatea" țărilor răsăritene "de a efectua tranziția într' o manieră acceptabilă pentru populație" a afirmat ambasadorul american la București Dl. John R. Davis. Ocazia a fost o dezbateră diplomatică pe această temă care a avut loc la "Casa Titulescu" în Februarie trecut cu participarea ambasadorului. Politica americană va fi mai mult una de "continuitate", deci fără virajuri abrupte. Totuși schimbările ce vor urma s' ar putea să favorizeze România dacă se promovează reformele economice și instituțiile democratice care să asigure respectul legii și a drepturilor omului ca bază a unei societăți libere. O situație de stabilitate legală va atrage investitori occidentali și în România care poate să ocupe un loc de mai mare atenție mai ales că Yugoslavia a devenit o problemă majoră pentru O. N. U. Cât privește "clauza", ambasadorul a fost de părere ca ea "va veni" poate în curând. "Nu am perceput o opoziție puternică în timpul ultimei mele vizite la Washington" a afirmat Dl. Davis. "Prin urmare, așteptăm din nou ... să vină americanii" - conclud Crina Sirbu în *România Liberă* 26 Februarie, 1993, p. 3.

Scholar's Death Remains a Mystery - Moartea unui om de știință rămâne un mister - este titlul unui articol din New York Times (17 Ian. 1993) care ridică din nou chestiunea nerezolvată a asasinării profesorului Ioan Culianu, un adevărat erudit al studiului religiilor care preluase catedra lui

Mircea Eliade de la Universitatea din Chicago.

În vârsta de 41 de ani Culianu care se bucura de bună reputație și era popular printre studenți și colegii săi profesori a fost răpus de un glonte în ceașă la 21 Mai 1991. Raportul poliției arată că asasinarea s' a săvârșit la toaleta de la etajul 3 unde se găsea și Facultatea Teologică a universității. Robert A. McGuire

de la departamentul de poliție spune că peste 100 de persoane au fost interogate în legătură cu această crimă și că cea mai persistentă dintre ipoteze este că a fost asasinat pe tema criticii continue la adresa guvernului român exprimată în zeci de articole publicate în Occident.

Fostul subsecretar la interne și șef al Securității Ion Pacepa care a defectat în Occident pe vremea lui Ceaușescu(1978) susține că asasinatul a fost politic, că poartă amprente securității. "I don't have a smoking gun - but I can smell their hands". Din mărturiile prietenilor și rudelor lui Culianu reiese că a primit scrisori și telefoane de amenințare în ultimele luni înainte de asasinare. Oficialitățile poliției continuă investigațiile care ar trebui să urmărească de aproape pista cea mai evidentă după depozițiile obținute în cei aproape doi ani de la data asasinării unui intelectual de talie universală.

Ziarul New York Times (5 Martie 1993, p. 14A) ne informează că gen. Wojciech Jaruzelski, cel care a impus starea de asediu în Polonia și a interzis Mișcarea Solidaritatea în 1981 a avut "decenta să recunoască greșala și să regrete consecințele acțiunii sale... Dacă aş avea să repet o astfel de acțiune aş prefera să-mi trag un glonte în tâmplă". Este bine știut că acum 12 ani Moscova amenința să ordone invazia armatei Roșii în Polonia în fața mișcării muncitorești de emancipare care creștea vertiginos. Jaruzelski se găsea între ciocan și nicovală și a preferat să stăvilească Solidaritatea decât să riște o invazie asemănătoare cu cea din Cehoslovacia în august 1968 - mai ales că în Kremlin trona același Brejnev cu doctrina lui. După accesul lui Gorbaciov la cârmă și lansarea perestroicii Jaruzelski a terminat starea de asediu în 1989 și Mișcarea Solidaritatea a câștigat alegerile care au urmat. Cum o să-l judece istoria pe Jaruzelski? Tiran sau eliberator?

DIN LUMEA CRESTINA

Bicentenarul ortodoxiei în America

Se va sărbători începând cu anul acesta bicentenarul prezenței ortodoxe în America de Nord continuându-se și anul viitor. În anul 1793 opt călugări ortodocși pleacă din Mănăstirea Valaamo și încep un lung și periculos drum într-o necunoscută țară: Alaska. La 24 Septembrie 1794 ei sosesc în Kodiak Island unde încep să propovăduiască Evanghelia. Nu numai coloniștilor ruși ci și nativilor americani. Așa au îmbrățișat ortodoxia o parte din triburile Aleuts, indienii Tlingit și eskimoși. Sărbătoarea va începe în Alaska la data de 24 Septembrie curent și va culmina cu celebrarea de la Washington D. C. aceeași dată anul viitor. Printre primii clerici amintiți sunt preotul călugăr Juvenaly, martirizat în 29 Septembrie 1796 și episcopul Innocent, primul ierarh canonizat al Americii. Astăzi în Kodiak Island există un Seminar cu 7 profesori, biserică, bibliotecă, arhivă aflate într-o clădire care necesită urgente reparații. Eventualele ajutoare se pot trimite la St. Herman's Theological Seminary, 414 Mission Rd., Kodiak, Alaska 99615.

Patriarhul Ecumenic vizitează M. Athos

Cu ocazia primei aniversări a întronizării sale S. S. Bartholomeos I, Patriarhul Ecumenic vizitează Muntele Athos cu nenumăratele sale mănăstiri vechi de o mie de ani, cea mai pură oază a spiritualității ortodoxe, fosta republică monahală care a refuzat până acuma să recunoască autoritatea jurisdicțională a Patriarhului Ecumenic. Călugării aflați aici provin din mai toate țările considerate tradițional ortodoxe și dispun de mari așezăminte mănăstirești cuprinzând adevărate comori ale spiritualității creștine și valori inestimabile ale patrimoniului universal. Din păcate românii nu dispun de o mănăstire ci doar de schituri iar numărul călugărilor nu este mare. Cu tot numărul lor redus ar trebui ca una din majorele lor preocupări, în afara celor strict monahale, să fie inventarierea și punerea sub oblăduire a nenumăratelor diplome de danii ale voievozilor români care au susținut vreme de câteva veacuri monahismul atonit. Ar fi păcat să se uite că acestea sunt și capodopere ale culturii românești medievale.

Primatul Bisericii Ortodoxe Americane în vizită pastorală europeană

Mitropolitul primat Theodosius a vizitat Patriarhia Ecumenică a Constantinopolului unde delegația ortodoxă americană s' a întâlnit cu S. S. Bartholomeos I. S' a vizitat insula Halki și fosta Facultate de Teologie care există astăzi oficial numai ca o comunitate monahală fiind închisă de mai mulți ani de autoritățile turcești. Vizita a mai cuprins și istoricul oraș Chalcedon, Nicea și fosta Sf. Sofia. Mitropolitul Theodosius a mai vizitat Biserica Ortodoxă din Finlanda întâlnindu-se cu arhiepiscopul John și apoi Biserica Ortodoxă Rusă la invitația Patriarhului Alexei. Au avut loc diverse întâlniri cu personalități ale vieții bisericești și de stat și s-au vizitat mai multe centre monahale, biserici unde s-au oficiat Sf. Liturghii. Disparația (în parte) a regimurilor comuniste redeschide porțile întâlnirilor canonice cu Bisericile ortodoxe mame ca și posibilitățile unui

dialog constructiv.

Noul Patriarh Ortodox al Etiopiei

După anunțul oficial că fostul Patriarh al Etiopiei Abuna Theophilus a fost martirizat de comuniști a avut loc cu câteva luni în urmă întronizarea noului Patriarh, Abuna Paulos în Catedrala Sf. Treime din Addis Abeba. Actualul patriarh și-a făcut studiile în Ethiopia, Rusia și U. S. A. unde și-a luat și doctoratul, la Princeton după care a fost decanul Seminarului Sf. Paul din țara lui desfășurând o susținută activitate în cadrul Consiliului Mondial al Bisericilor.

Biserica Ortodoxă și hirotonia femeilor

La hotărîrea Sinodului general a Bisericii Anglicane de a hirotoni femei în treapta de preoți reacția oficială a Bisericii Ortodoxe a venit prin răspunsul Patriarhului Ecumenic. Acesta a reiterat poziția ortodoxă despre rolul femeii în Biserică precizând, potrivit unui document al Conferinței interortodoxe de la Rhodos (1988), că este de condamnat orice act care încalcă valoarea demnității umane (și) discriminarea pe bază de sex. În consecință declarația afirmă despre unica tradiție a femeilor diaconese în Biserica nedivizată și prin urmare, Biserica Ortodoxă urmează din motive teologice, canonice și istorice tradiția Bisericii nedespărțite care separă responsabilitățile dintre bărbați și femei limitându-se la hirotonia bărbaților. Deci Biserica Ortodoxă, prin glasul Patriarhului Ecumenic la care s-au aliat și alte Biserici ortodoxe naționale, *"nu pot aproba decizia Bisericii Anglicane"*, care pe deasupra are un efect negativ asupra unei viitoare unități dintre cele două biserici.

Apelul Patriarhului Teoctist

Cu ocazia unei întâlniri dintre președintele României și cel al Yugoslaviei, Prea Fericitul Patriarh Teoctist le-a adresat un stăruitor apel ca în discuțiile ce le vor avea să se lase "călăuziți de valorile creștine ortodoxe tradiționale comune... de pace, toleranță, respect reciproc și bunăvoință între toți oamenii, ca ura și războiul să se oprească și să înceteze conflictul amenințator din Balcani... Biserica noastră străbună este alături de cei oprimați și în suferință și se alătură dorinței exprimate a Bisericii Ortodoxe Sârbe surori pentru încetarea ostilităților și a vărsărilor de sânge și pentru instaurarea păcii și a bunei înțelegeri".

Catedrală ecumenică la Timișoara

Cu toate încercările disperate ale neovadimiștilor, Timișoara este un simbol de înțelegere interetnică și interconfesională. Sistematic aici se oficiază slujbe ecumenice cu participarea Bisericilor Ortodoxă, Romano-Catolică, Greco-Catolică, Protestantă, neoprotestante și cultul mozaic, rugăciunile comune fiind alternative. De aici a venit și ideea construirii unei Catedrale ecumenice, proiect finalizat din anul 1990 cu intenția localizării ei viitoare la începutul străzii "Calea Martirilor", fosta Calea Girocului din Timișoara. Spre a nu se uita că "Revoluția din Timișoara, cu voia lui Dumnezeu - declară Dl. Traian Orban, fondatorul asociației "Memorialul revoluției" - a început în fața unei biserici, ... iar în timpul Revoluției moartea nu a ocolit pe nimeni, fie ortodox, fie catolic, fie orice și de orice nație.

Deținuții ruși construiesc o biserică sub conducere americană

Viața în Rusia "post-glasnost" nu este niciodată fără surprize. Una dintre ele a fost retrocedarea uzului bisericesc a Catedralei din Kremlin și a faimoasei Catedrale Sf. Vasile. Altă surpriză este construirea unei biserici de către deținuții de la închisoarea Metalstrioka, în incinta închisorii împreună cu studenții Academiei Teologice Ortodoxe din St. Petersburg sub conducerea lui Ben Taylor de la Misiunea protestantă din Indianapolis, IN.

IN MEMORIAM

ANTON CRIHAN
(1893 - 1993)

Ne-a părăsit Anton Crihan, ultimul dintre marii basarabeni care s'au distins în luptele pentru libertatea și independența Basarabiei în 1918 și au votat actul de realipire al ei la patria mamă România.

Așa cum a dorit, corpul lui neînsuflețit a fost dus spre

pământul basarabean pentru odihna eternă. După zborul peste Atlantic sicriul a făcut un scurt popas de bun rămas la București și apoi la Chișinău unde îl aștepta un cortegiu de mii de basarabeni care l-au onorat și însoțit pe ultimul drum. Mulțimea a cuprins delegația oficială de la București și pe cea din Chișinău condusă de către președintele Parlamentului Moldovean Alexandru Moșanu.

Casa Română și Capela rămâne strâns legată de amintirea acestui distins erou și om de stat și prin faptul că s' a îngrijit de traducerea, publicarea și distribuirea lucrării sale: Romanian Rights to Bessarabia. According to Certain Russian Sources (Drepturile Românilor asupra Basarabiei după unele surse rusești) apărută în limba engleză la Humboldt State University, în 1987, cu o introducere de Prof. Dr. Ilie Smultea.

Cartea este scrisă cu multă luciditate și conține documente irefutabile cu privire la românitatea pământului și a populației basarabene.

Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată!

Reproducem mai jos anunțul apărut în *The New York Times* cu titlul *Anton Crihan Dead; Moldova Exile, 99, Escaped Soviet Rule*:

Anton Crihan, a leader in the movement that reunited his native region of Bessarabia with Romania between the world wars, died on Jan. 9 in a hospital in St. Louis, Mo. He was 99 and lived in St. Louis.

He died of cancer, his family said. Further details on the cause of death were not available.

His body will be flown to Romania and then on to Moldova, a former Soviet republic that encompasses most of Bessarabia, for Government memorial ceremonies and burial, said a spokesman for Moldova's delegate to the United Nations, Tudor Panțiru.

Dr. Crihan was born in 1893 in a village in Bessarabia, a region in southeastern Europe that had changed hands repeatedly through the centuries and was occupied by Russia beginning in 1812.

After World War I and the Communist revolution in Russia, Dr. Crihan, was among the handful of campaigners who succeeded in annexing most of Bessarabia to Romania. He

became politically active in Romania, which was then governed by a constitutional monarchy.

Bessarabia was recaptured by the Soviet Union in 1940 but was retaken by Romania a year later with the aid of Nazi Germany. It was ceded to the Soviet Union with the defeat of the Axis powers.

After the Soviet takeover, Dr. Crihan went into hiding and then fled on foot. He made his way across Europe and finally arrived in the United States in 1949, where he delivered lectures and wrote articles and books championing the reunification of Moldavia and Romania. Moldavia, now known as Moldova, gained independence when the Soviet Union disintegrated in late 1991.

His survivors include his wife, the former Clivia Lula.

!! ȘTEFAN BACIU

Am primit recent la redacție anunțul încetării din viață a celui care a luminat timp de mai bine de patru decenii lumea literară a exilului românesc și a reprezentat-o cu demnitate în toate țările prin care destinul l-a purtat, poetul Ștefan Baciu. Anunțul vine de la Departamentul de limbi și literatură europeană al Universității Hawaii-Honolulu.

Iată textul original în limba spaniolă:

University of Hawaii at Manoa - Dept. of European Languages and Literature. Enero 21 de 1993.

Estimado amigo o amiga:

Lamento informarle que el profesor Stefan Baciu fallecio el dia 6 de enero del presente ano 1993.

De Ud. atontamente, (ss) Yara Gonzáles-Montes, Ph. D.

Profesor Titular de Literatura Espanola.

Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată!

GEORGE CIORĂNESCU

(1918-1993)

Din nefericire, lista oamenilor de mare statură din diasporă care ne părăsesc crește. George Ciorănescu s' a stins din viață la 6 Februarie 1993. Un om de înaltă cultură a cărui bogată activitate în literatură, istorie, poezie și traduceri i-au asigurat un loc de mare animator în viața culturală atât în diasporă cât și în țară.

Dumnezeu să-l ierte și să-l odihnească în pace.

HORIA SIMA

(1905 - 1993)

În ultimul moment aflăm despre trecerea la cele eterne a lui **HORIA SIMA** - decedat la 24 Mai într' un spital din Augsburg (Germania) unde se găsea pentru tratament.

Foștii elevi de la liceul "Traian Doda" (Caransebeș), care mai sunt în viață își vor aduce aminte de admirabilele cursuri de limba română și de filosofie predate de un tânăr dar foarte capabil profesor, **HORIA SIMA**, în anii ' 30. Deși un apropiat colaborator al lui Corneliu Zelea Codreanu în Mișcarea Legionară, noi elevii nu ne-am dat seama de acest fapt decât după absolvirea liceului. Tânărul profesor nu amesteca politica cu prelegerile sale.

Scăpat ca prin minune de prigonirea sălbatecă pe care a dezlănțuit-o sângerosul dictator Carol II, Horia Sima a continuat cu tenacitate lupta anticomunistă și de regenerare a țării după apocaliptica asasinare a lui C. Z. Codreanu în Noiembrie 1938 și a fost recunoscut succesorul lui la conducerea Mișcării.

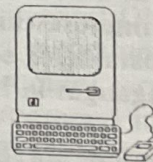
Intrigile politice și vicisitudinile vremii l-au aruncat pe H. Sima împreună cu alte sute de tineri români în lagărele de concentrare Naziste (Sachsenhausen, Buchenwald, Dachau și altele) timp de peste trei ani de zile. Rămas în Occident, după război el a continuat să combată sistemul marxist din România și de pretutindeni prin revista **Țara și Exilul** și printr' o serie de alte publicații apărute în Spania, Franța și Germania. În această

* perioadă Horia Sima n' a fost cruțat de destinul uman și a fost vehement atacat mai ales pentru *faux pas* în viața personală. Răspunderea și pedeapsa sau răsplata pentru faptele lui bune și rele le va primi în fața JUDECATII de APOI care ne așteaptă pe toți.

Dumnezeu să-l ierte și să-l odihnească.

ȘTIRI DE LA CASA ROMÂNĂ & CAPELA

Cerem scuze cititorilor pentru întârzierea publicării Buletinului și condensarea a două numere într' unul. Ea se datorește defecțiunii mijloacelor tehnice de care dispuneam și necesității cumpărării unui "computer" nou. Îl folosim în prezent și sperăm să îmbunătățim condițiile viitoare de tipar. Și pentru că ne-a costat peste puterile noastre financiare am aprecia mult sprijinul Dvs. prin donații trimise la redacție.

I. J. S.

Trajan Ocneanu and Frances Oprită

Sincere felicitări membrilor de onoare ai Consiliului de administrație CRC, soții **Traian și Frances Ocneanu** cu ocazia unei scurte biografii a celor două personalități din orașul Carmel, publicată în Buletinul *The Carmel Foundation* (Sept. 1992).

Este o dovadă de apreciere și recunoștință pentru o activitate de mai bine de 4 decenii în mijlocul comunității în care s'au așezat în anii de după al doilea război mondial și au rămas - Dr. Ocneanu ca profesor și director al Departamentului de limba română de la U. S. Defense Language Institute în Monterey iar Frances Ocneanu ca secretară și contabilă la mai multe organizații. Motivul atașării lor de această organizație a fost exprimat în mod candid de Doamna Frances Ocneanu: *"pentru că Fundația este de o rară frumusețe arhitecturală și face atât de mult pentru comunitate"*.

Dintre evenimentele și aniversările care au avut loc în ultima vreme la Casa Română & Capela subliniem cu admirație și respect **spectacolul** prezentat de grupul de basarabeni **HORA MARE**, Sâmbătă 25 Aprilie 1993. Cei circa 20 de artiști și artiste au prezentat un program de dans folcloric și coregrafic care a fost mai presus de orice așteptări. Tinerii și tinerele reflectau frumusețea și sănătatea poporului român din Basarabia și vorbeau frumos graiul pe care vecinii de la răsărit au încercat să-l înăbușe de la 1812 încoace.

Performanța lor a cuprins un program bogat și variat executat cu vigoare bărbătească și finețe feminină. Preciziunea și armonia mișcărilor au demonstrat un înalt nivel de disciplină preparatorie, talent și entuziasm tineresc care au stârnit aplauze îndelungi și spontane. Decorul costumelor schimbate frecvent și acompaniamentul orchestral au agăugat la întreg spectacolul ca să-l facă mai feeric și atrăgător.

Prezența redusă a publicului din Bay Area a fost un indiciu de puțină înțelegere a fraților basarabeni și o subestimare a admirabilului lor talent. Vii mulțumiri și multă apreciere celor

care, pe lângă biletele de intrare au contribuit în mod voluntar la colecta de \$ 280 pentru o modestă compensare a trupei de artiști.
* La aceasta se mai adaugă și faptul că profitul care se

realizează din aceste spectacole se donează Asociației de ajutor pentru copii orfani: *Touch Romania* a cărei reprezentantă Lorna Zilba a fost prezentă la CRC și face apel pentru ajutoare care se pot trimite la adresa Terne des Hommes/Touch Romania, Inc., P. O. Box 90307, S. F., CA., 94119 - sau telefonați la (415) 665-4898.

În ultima Duminică din Mai '93 a avut loc o **"șezătoare românească"** al cărui program a fost pregătit de Dl. **Dinu Leonte** în cooperare cu Doamnele **Cristina Spăriosu-Negoitescu** și **Cati Lăzărescu**, talentatele noastre cântărețe. După o scurtă introducere Dl. Prof. **Ilie J. Smultea**, președintele organizației, a dat cuvântul D-lui **Ilarion Sfrijan** de la San Jose care a făcut o scurtă *incursiune istorică despre importanța zilei de ZECE MAI la români* recitând cu vervă și talent câteva poezii patriotice. Programul muzical condus și susținut de cele două protagoniste împreună cu **Dan Cojocneanu**, acompaniate la orgă de Dl. **Dinu Leonte** a făcut ca spectatorii prezenți să vibreze sufletește și să răsplătească cu ropot de aplauze eforturile soliștilor. Cu asistența tehnică asigurată ireproșabil de Dl. **Arh.**

Nicolae Dimitriu participanții au trăit o splendidă după-masă pentru care se cuvin mulțumirile adecvate organizatorilor cât și speranța unei noi și grabnice revederi.

Primum noi vești de la **Centre Culturale românești din Europa**. Astfel Asociația ortodoxă română din nord-vestul Germaniei, Liga anti-Yalta, Cercul cultural "Independența" și Asociația românilor din Germania au organizat împreună **Aniversarea a 75 de la realipirea Basarabiei cu România**, 27 Martie 1918. Am primit cu mulțumiri invitația de a participa la programul ce a avut loc Sâmbătă, 20 Martie, a. c., în sala festivă a restaurantului Em Koelsche Boor din Köln. Regretând neputința de a participa constatăm cu multă satisfacție subiectele celor două conferințe prezentate: **"O călătorie în Basarabia"** de Dna Olga Hellberg și **"Bucovina și regiunea Herța"** de Vasile Martea. După conferințe s' a dat ocazie delegaților prezenți din diferite țări să rostească un cuvânt de salut a celor care n' au putut participa la acest important eveniment, comemorat de altfel și aici în America. Ne alăturăm și noi printre aceștia și adresăm sincere felicitări confrăților V. Malcoci, E. Dumitrescu și N. Paul care au inițiat această aniversare și prin ea să exprime sentimente fraternală și să-și manifeste solidaritatea cu frații de dincolo de Prut care se luptă și sângerează pentru același ideal de realipire la patria-mamă România.

S' au primit recent la redacție următoarele publicații de la Centrul de studii Transilvănene: *Bulletin of the Center for Transylvanian Studies*, Vol. I, Nr. 1, Oct. '92 - a periodical publication; *Romanian Civilization*, Vol. I, Nr. 2 - Fall, 1992, The Romanian Cultural Foundation; and a *Catalog of Publications* by the Center for Transylvanian Studies, Cluj-Napoca.

Exprimăm **sincere mulțumiri** Dlui Prof. Dr. Jouilland de la Universitatea Stanford pentru **donăția** de cărți din

biblioteca acumulată în cei peste 30 de ani de învățământ superior la una din cele mai celebre universități din S. U. A. Profesorul Juilland și-a petrecut copilăria și adolescența în România unde a legat prietenii de lungă durată cu colegii de liceu. Dar cea mai puternică legătură a fiului de diplomat elvețian în România, între cele două războaie a fost dragostea și căsătoria statornică cu o româncă.

Profesorul Jouilland a predat limba și literatura franceză și paralel a publicat o revistă trimestrială de mare prestigiu academic și a decis să se pensioneze.

Îi dorim să se bucure, împreună cu Dna Jouilland de bună sănătate și de mulți-mulți ani de viață plăcută.

ȘTIRI DE LA PAROHIA "ÎNVIEREA DOMNULUI"

Anunțăm încă de pe acum vizita **Prea Sfințitului Episcop NATHANIEL** la parohia noastră **"Învierea Domnului"** în Dimineca din 10 Octombrie 1993. Cu această ocazie intenționăm să invităm un număr mare de oaspeți și să înălțăm o rugăciune de mulțumită pentru ajutorul ceresc, pentru sănătatea tuturor contribuitorilor la plata finală a împrumutului de acum 15 ani și pentru odihna sufletelor membrilor fondatori care nu mai sunt printre noi. Invitații speciale se vor trimite la timp potrivit.

A treia zi de Sf. Paști a avut loc la San Jose vizita canonică a **Prea Sfințitului Episcop NATHANIEL**, al Episcopiei Ortodoxe Române din America. La slujba vecerniei care a avut loc cu acest prilej în Biserica Romano-Catolică a S. J., care a pus cu generozitate la dispoziția creștinilor ortodocși propria biserică, în predica rostită cu acest prilej, Prea Sfinția Sa a luat la cunoștință cu multă bucurie duhovnicească intenția nobilă a enoriașilor, alături de toți creștinii ortodocși din Bay Area, de a-și avea propria biserică. Sub înalta binecuvântare, Ierarhul a readus aminte că asemenea mărețe acte cu durabilitate în istorie nu se realizează decât cu îndelungate și constante jertfe, drum de sacrificiu în care aceștia vor găsi și suportul moral al Episcopiei.

Foto: C. Iordache

CUNUNIE. În data de 12 Iunie a. c., a avut loc, în cadrul Casei Române, cununia tinerilor **ȘTEFAN MOICEANU** cu **ALINA NEGOIȚESCU**. Ștefan venit din România, după studii strălucite la Colegiul din San Jose a fost admis la Școala de Stomatologie, University of Pacific din San Francisco unde îi dorim succes în continuare. Tânăra Dnă **Alina**, fiica Dlui și Dnei Octavian și Cristina Negoitescu, talentata dirigoare a corului parohial, este cetățean american, Diplomată a Facultății de Construcții Civile-secția Instalații și lucrează ca ingineră la Cal Trans. Reamintim că cei doi tineri își consacră o lungă prietenie ce datează încă de pe vremea când erau colegi la Liceul "D. Cantemir" din București. Întemeierea unei tinere familii ortodoxe de intelectuali creează o mare bucurie în sânul comunității

românești din Bay Area. Ne alăturăm și noi rudelor, prietenilor, cunoscuților în a le împărtăși sincere felicitări și "casă de piatră" în noul drum în viață.

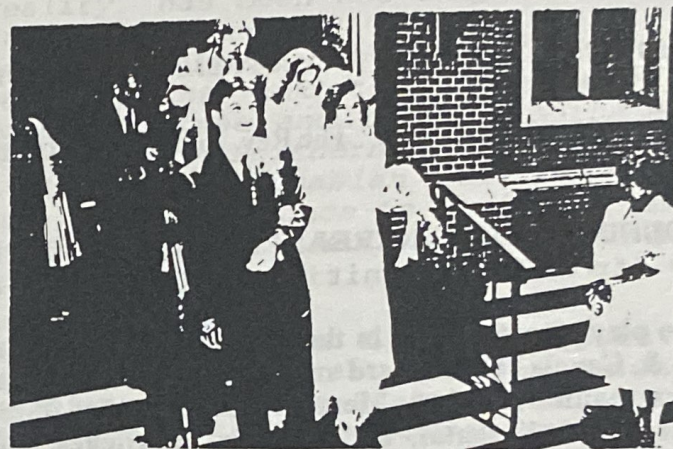
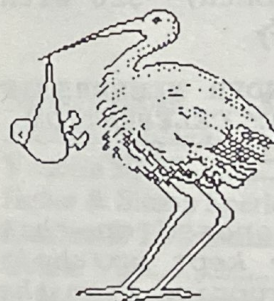

Foto: C. Iordache

Un eveniment mai puțin obișnuit a avut loc în cadrul familiei Bursan din Pleasanton. Anume nașterea într' o familie românească a doi băieți și o fată - **tripleți, TRAVIS, TYLER și ALEXA** care sunt sănătoși. Ne alăturăm și noi bucuriei părinților, Jeanie & Brian cât și a bunicilor, Valer și Cornelia, distinși membri ai Casei Române, în a le împărtăși felicitările noastre dorindu-le mult noroc și sănătate în viață. Dumnezeu să-i aibe în grija Sa.

ACKNOWLEDGMENTS

A SPECIAL WELCOME TO OUR NEW MEMBERS

Voting member

George Samachisa
San Jose

Associate Member

The Rev. George Calvert
New York City

FOUNDERSHIP INCREASED: Gh. Mandoche Family (from 2 to 4 initial \$100 loan units)

To play an active role in the decision making of Casa Română & Capela, elect board members and officers, one must be a regular member. Members have special library, reading room, hall rental, and program privileges. Dues remain \$ 60 / year (\$ 5/ month).

Associate Membership is a way others can show their support for CRC in a more limited way and receive all CRC mailings. Membership is \$ 12/year (\$1/month)--\$20 with subscription to BULETINUL CRC.

LAST CALL TO BRING FOUNDER MEMBERSHIP UP-TO-DATE BEFORE FOUNDERS DAY CELEBRATION Sunday, October 10, 1993

All founders will be honored on this occasion, but those who have kept up their original pledge without interruption from the date of foundation in March 1978 to the end of the 15-year mortgage this past March 1993 will receive SPECIAL HONOR.

In the next issue we shall publish a compilation of yearly founder member contributions throughout these 15 years.

Our **MEMBERSHIP ROSTER** appearing on the back inside cover of each issue of BULETINUL CRC attempts to recognize by a star those whose support in making the 1978 dream a reality has been not only substantial but steadfast, ensuring that CRC could meet its monthly obligation of \$531.76.. In May CRC received the deed to the property at 124 Montecito free and clear for the Romanian Community of Northern California, a center dedicated to Romanian culture, spiritual life, and assistance to Romanian immigrants and refugees as well as to the Romanian homeland.

Casa Romana & Capela Corporation is recognized as a 501-3-c nonprofit organization by the State of California and as a social service organization by the County of Alameda. Donation are tax-deductible.

WE THANK OUR GOLDEN BOOK CONTRIBUTORS (Dec.'92 - June'93)

Barbara Brosh.....	\$ 50	Virgil Speriosu.....	100
Alexander Blaga.....	50	George Savencu.....	25
Victoria Blaja.....	20	I. Smultea.....	25
Doina & Simon Speriosu.....			100
Frances & Tr.Ocneanu.....			100
Ovidiu Vuia.....			20
In Memory of Anton Crihan --	I. Smultea.....		50
Gigi Harabagiu.....			20
Ladis Kristof.....			25

The **GOLDEN BOOK** was begun by **Unirea de la Vest**, the San Francisco Bay Area chapter of The Union & League of Romanian Societies of America, which had envisioned

the "Romanian Home" of today and turned over to Casa Română & Capela \$ 7,000 toward the purchase of the property. Holy Resurrection Orthodox Parish of San Francisco-Oakland, founded in 1964, was also working to purchase a church and joined in contributing \$ 1,400 to the property down payment, for a permanent address for its parish (with additional donations to follow). To complete the necessary \$ 17,000 down payment initial founder member subscriptions and donations were solicited and collected. Since 1977-1978, **Golden Book** donations have been dedicated along with membership dues and assessments to the property at 124 Montecito Ave., Oakland.

The **GOLDEN BOOK**, which is placed under the Founder Plaque at CRC functions will continue to add the names and contributions of those who add to the property needs of CRC.

PROPERTY DONATION : Valeria Kalman

" Antique " Kitchen Stove complete with six burners, two ovens, special toaster-broiler-SIMPLY LOVELY-and very much needed.

BULETINUL C R

SUBSCRIBER LIST GROWS

Fall ' 92 - Spring ' 93

Special Welcome to...
Buletinul CR Newcomers

&

Thanks to...
Our PATRONS*

Traian Andreescu (NY)
Virgil Barbu (NY)
Victor Bonifaciu (Romania)

V. Apostolescu.....\$34
Alexander Blaga..... 25
Nicolae Cautis..... 30

Bogdan Brăileanu (CA)
Marian Corondon (MI)
Teodor Daniliuc (MI)
Barbu Demian (VA)
Constantin Marandici (MI)
Sorin Nicolae (Germany)
Lavinia Smultea (S. CA)
Lucian Smultea (OH)
Roman Stoica (MI)
D. Tabac (MI)
Olaru Voicu (NY)

Trajan Ocneanu..... 15
Mircea Rațiu..... 20
George Savencu..... 30
John Serghi..... 15
Ilie Smultea..... 60
Georgia Tennyson.. 5
Ovidiu Vuia..... 20

* Buletinul CR donations
above subscription rate.

CRC hopes its readers enjoy the more professional look made possible by the investment of \$2,000 in a computer and will join its PATRONS in making a special donation to BULETINUL CR.

MOST IMPORTANT, please subscribe and encourage others to do so in order that CRC can continue to meet increasing publication costs and remain a significant factor in international Romanian journalism..

BULETINUL CR offers **SPECIAL THANKS** to John Serghi of Michigan and Georgia Tennyson of New York for their promotional efforts and gift subscriptions. Acknowledgment is also due to Lavinia Smultea for help in typing in the past and to Nadia Mandoche for assistance in mailing.

TO SUBSCRIBE: Make out check to Casa Romana & Capela (or CRC) and Address to Buletinul CR, 124 Montecito Ave., Oakland, CA 94610. Subscription rates: \$10 U. S., \$15 Canada or Surface Abroad; \$20 airmail abroad.

Other CRC Literary Endeavors

Through *Buletinul CR* exchange arrangements with other noteworthy Romanian language/ cultural publications worldwide, the Romanian American community of Northern California has access to a fine collection of periodicals. Members are entitled to use the small reading room and salon to peruse current issues before and after CRC functions or by special arrangement with an officer or CRC Librarian, Dr. Mihai Stoica Olteanu, 121 Roundhill Court, Vallejo, CA 94590, Tel. (707) 557-4068.

In addition to building up its **LIBRARY** (donations always welcome), CRC has arranged the publication and/or translation of Dr. Anton Crihan's **DREPTURILE ROMANILOR ASUPRA BASARABIEI** (\$8; \$6 English Transl. by I. Smultea) and Aron Cotruș, **ANTOLOGIE SELECTIVA** de Ion Cepoi and offered for sale other notable books, most recently Former Ambassador to Romania, David Funderburk's Book **BETRAYAL OF AMERICA: Bush's Appeasement of Communist Dictators Betrays American Principles** (\$10). For a list of books available from CRC, see the December issue of *Buletinul CR*. (Ambassador Funderburk was agreed to join us on a future visit to the west Coast).

CRC has had frequent calls for Romanian language-learning books and tapes from Americans travelling to Romania as well as occasional tutors, translators, and consultants, including assistance in INA Romanian immigrant and refugee cases (most recently, in cooperation with UC-Davis School of Law). CRC welcomes donations of language learning aids or the funds to purchase them.

NOTE: *Buletinul CR* invites its readers to submit articles & news items to its editors - either directly or via a member of the Editorial Board or CRC Executive Committee.

CRC A ROMANIAN CENTER

Now widely recognized at home and abroad as a *Romanian Center for Northern California*, CRC is called upon to receive visiting professors, professionals and dignitaries from Romania. If you are available to do some escorting or hosting in such cases, CRC would appreciate your interest in it.

As The preamble to **CRC BYLAWS STAT**

Casa Română și Capela (CRC) is organized to provide for and promote the spiritual, cultural and material wellbeing of its members. To further these ends, CRC shall promote and diffuse the Romanian cultural and spiritual heritage in harmony with American social and cultural values and beliefs. As a cultural center for the Romanian community CRC shall be open to any person who identifies with the Romanian culture without regard to religion, creed or ethnic origin.

That CRC is a **CULTURAL ORGANIZATION** is evident by its programs honoring important Romanian national holidays and the lives of such literary heroes as Mihai Eminescu as well as occasional lectures and symposiums, not to mention the sponsorship of many folk music and dance programs.

As a **SPIRITUAL ORGANIZATION**, CRC offers facilities for Romanian religious services. Since its foundation, the Holy Resurrection Orthodox Parish has held services at CRC the last Sunday of the month, followed by a pot-luck luncheon, where good fellowship has thrived. Beginning in July, *weekly orthodox mass* will be offered - the last Sunday by *Father Ioan Sârbu*, as usual; the other Sundays by *Father Gheorghe Naghi* -- 11 a. m., followed by a coffee-hour.

AS A REFUGEE/IMMIGRANT SERVICE ORGANIZATION

CRC has offered assistance to several hundred persons seeking assistance in obtaining political or religious assylum or reuniting families, offering affidavits of support and resettlement

assistance with the help of individuals in the Romanian-American community of Northern California. In a small way, it has been of assistance financially through special collections for its assistance fund.

Mention should be made here of **ASSISTANCE TO ROMANIA** efforts. In addition to helping individuals send care packages to Romania, CRC was able to collect funds and provide printing equipment for promotion of free elections in Romania in 1990. Its 1992 collection for The Democratic Convention was not sizable enough (\$170) and was used for refugee/immigration assistance in our own community.

The spirit of **COOPERATION** and good **EXTERNAL RELATIONS** has been important to CRC. In past years CRC has cooperated in events sponsored by Amnesty International, Captive Nations Day, The East Bay Refugee Forum, State of California Refugee Awareness Week, The Athenagoras Orthodox Institut of The Graduate Theological Union of UC-Berkeley, The Berkeley Repertory Theater Production of The Mad Forest (Romanian Revolution -- or "putsch"). It has cooperated in refugee/immigration affairs with such organizations as The World Council of Churches, Catholic Charities, The Lutheran Immigration & Refugee Service, The Tolstoy Foundation, the American Baptist Church. At the request of various libraries, CRC provides gratis copies of *BULETINUL CR* (including Slavic & East Eur. Inst. and Dept. of Educ. Libraries at UC-B, The Hoover Inst., The Hillman Inst. Library, Pittsburg, Radio Free Europe, etc., as well as The Library of Congress and various Romanian Libraries in the U. S., Canada, Europe and Israel.

The above information is offered for the benefit of newcomers to CRC and as a review to our "old-timers." It should be emphasized that as a nonprofit tax-exempt organization CRC cannot actively engage in political activities. Moreover, CRC as a social or fraternal organization is secondary to the primary purpose stated above.

CRC BOARD OF DIRECTORS & OFFICERS

Elected Board

Nicolae Dimitriu

Dinu Leonte

Gheorghe Mandoche

Ilie Smultea

Doina Speriosu

Honorary Board

Frances & Trajan Ocneanu

Officers & Chairmen

President.....	Ilie Smultea
Vice Pres.....	Doina Speriosu
Treas. Bus. Mgr.....	Judy Smultea
Controller.....	Nicolae Dimitriu
Propty Mgr.....	Gheorghe Mandoche
Rentals.....	Nadia Mandoche
Program.....	Dinu Leonte
	Cristina Negoitescu
Bulletin.....	Ilie Smultea
Library.....	Mihai Olteanu, Sr.
Hospitality.....	Cati Lazarescu
Mailing Lists.....	Remus Bretoi
Affidavits.....	Ilie Smultea
External Relations.....	Mihai Olteanu, Jr.
Future projects.....	Dr. S. Speriosu

Nominating Committee

Doina speriosu

Frances Ocneanu

COMMUNITY BULLETIN BOARD*

* To advertise in BULETINUL CR, Submit Bus. card or facsimiles: Rates -

\$30..... full page

\$15.....2/3 page

\$10.....1/3 page

\$10.....1/2 page

TAX

INCOME

SILVIU BALAN

Accountant

510/796-5357

CITY OF FREMONT PERMIT # 93

CATERING DISCOUNTS TO
FOOD CO-OPS, CHURCHES, YOUTH GROUPS

VALLEY CHEESE SHOPPE

INTERNATIONAL GOURMET FOODS
SMOKED HAMS SAUSAGES PASTA

BILL & TONI SOULIS
886 8627

20573 SANTA MARIA
CASTRO VALLEY CA 94546

PIEDMONT SEWING CENTER

"Expert Darning - Restyling - Hand Detail"

EVENING & WEDDING GOWNS
Men & Women's Tailored Suits

CLARA R. ACATRINEI

20 Glen Avenue
Oakland CA 94611

(510) 652-7390
Tue-Sat 9-5

ASOCIATIA CIMITIRELOR ROMANESTI SERVICII

A.C.R. va ofera urmatoarele servicii in orice cimitir (crestin sau evreiesc) din Romania:

- Ingrijirea si curatarea mormintului in fiecare luna \$300/an sau \$500/doi ani

- Redecorare florala \$150
- Vopsire de garduri metalice \$150

PRIMII COMENZI SPECIALE:

- Instalari de garduri din fier forjat
- Inlocuiri de cruci
- Constructii de monumente
- Coroane de flori, etc.

FOTOGRAFII ALE LUCRARILOR, GRATUITE.

Plata se poate face prin: Check, Money Order sau tranzactie Bancara Internationala. Adresa este: A.C.R.

P.O. Box 2347, Pleasant Hill,
Calif. 94523 U.S.A.

TEL/FAX:
510/827-2650

Abracadabra

Revista
de
probleme
enigmatice
si
fel de fel

Editor Ion Bledea

Cereți gratuit

primele 2 numere

la adresa:

1260 John St. #B6

Salinas, CA 93905

Telefon: (408) 424-704

95

Casa Română și Capela - Romanian Home & Chapel
124 Montecito Ave., Oakland, CA 94610 - Tel. (510) 832-9480

A nonprofit organization under the laws of
the State of California

FOUNDERS

- Clara & Victor Acatrinei
- Liviu Bacos
- Ioan & Virginia Balaci
- *** Alexander Blaga
- Remus N. Bretoi
- Maximilian Bujor
- Valer Bursan
- Alexander Burz
- Nicolae Cazacu
- Jon & Stela Cepoi
- Margareta Cismaru
- Eugen Coban +
- George Costache
- George Dănuțescu +
- Dan C. Dădescu
- Nicolae Dimitriu
- Antonio Docan +
- John Dumitru
- Mircea Goreniciu
- Sorin Issvoran
- Angela Ionescu +
- *** Fam. George + Jordan
- Emeric Kalman
- Valeria Kalman
- Peter Romeo Malattia
- Ottilia Bria Malattia
- ** George & Nadia Mandoche
- Nicolae Moisidis
- John V. & Ilse Moldovan
- *** Frances R. Ocneanu
- *** Trajan Ocneanu
- Nic & Ana Olar
- Anca & Mihai Olteanu
- ** Alexander Păruș, Jr. +
- Rodica Ranga
- Vasile Ranga
- *** Mircea Rădu
- Ioan D. Sărbu
- John Simicin
- *** Ilie J. Smultea
- *** Judith Clark Smultea
- Simon & Doina Speriosu
- Ionel Spinu
- Elena Stamatescu-Greavu
- Eugen Stoia
- Leon (t) & Florence Vasu

MEMBERS

- Victoria Blaja
- Natasha Barac
- Cati Lăzărescu
- Dinu & Oana Leonte
- Marius Neacșu
- Cristina Spărișu-Negoiescu
- Mihai Popescu
- George Samachișu
- Doina Speriosu

ASSOCIATES

- Mircea Aleman
- Florian Altan
- George Calvert
- Anton(t) & Olivia Crihan
- George Cristoveanu
- John & Valeria Dumitru
- George & Elena Dascălu
- Dionisie Ghermani
- Ed & Diane Hill
- Alexandrina & George Isac
- Ladis K. D. Kristof
- Sorin Nicolae
- Nicolae Novac
- Aurelio Răușă
- George Savencu
- Paul Sebastian
- John Serghi
- Ana Simpson
- Adrian & Mariana Smultea
- Corneliu Stan
- George Stoienescu

Mircea & Irene Tanăsescu

Georgia Tennyson
Ovidiu Vasilescu
Ovidiu Vuia

Radio Free Europe
Irene Dutikow, Ref. Libr.

- Paid Founders Members (Thru 1992)
- ** Pd. Founders (over 1 unit)
- *** Pd. Founders (over 3 unit)

SPECIAL ACKNOWLEDGMENTS

Unirea de la West Society of America
The Union & League of Romania Societies of America
Holy Resurrection Romanian Orthodox Parish
Societatea Academica Româna - Secția Germană

© 1976